

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra speciální pedagogiky a logopedie

Geocaching jako volnočasová aktivita pro osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku

Bakalářská práce

Autor práce: Markéta Varyšová
Studijní program: B7506 Speciální pedagogika
Studijní obor: Výchovná práce ve speciálních zařízeních
Vedoucí práce: Mgr. Martin Kaliba

Hradec Králové

2017

Zadání bakalářské práce

Autor: Markéta Varyšová

Studium: P14K0396

Studijní program: B7506 Speciální pedagogika

Studijní obor: Výchovná práce ve speciálních zařízeních

Název bakalářské práce: **Geocaching jako volnočasová aktivita pro osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku**

Název bakalářské práce AJ: Geocaching as the leisure time activity for people with physically handicapped moving in a wheelchair

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na přístupnost volnočasové aktivity geocaching pro osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku. Teoretická část se zabývá člověkem a jeho vztahem k volnočasovým aktivitám, definicí volného času. Dále se věnuje pojmům spojenými s geocachingem, kde je tato činnost uskutečňována, co je její náplní a vztahem geocachingu k tělesně postiženým osobám pohybujících se na vozíku. Praktická část je věnována výzkumu přímo v terénu, kde budou zmapována místa, na která se mohou osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku dostat samy popřípadě s asistentem. Bude prozkoumána i trasa ke konkrétním kešům, která by měla být bezbariérová a určená přímo pro osoby na vozíku.

SLAVOMIL FISCHER, Jiří Škoda. Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008. ISBN 8073870142. HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času. Vyd. 2., aktualiz. Praha: Portál, 2011, 239 s. ISBN 978-80-262-0030-7. HOLCZEROVÁ, Vladimíra a Dagmar DVOŘÁČKOVÁ. Volnočasové aktivity pro seniory. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, 96 s., iv s. obr. příl. ISBN 978-80-247-4697-5. NEUMAN, Jan. Turistika a sporty v přírodě. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000, 197 s. ISBN 80-7178-391-9. NOVOSAD, Libor. Tělesné postižení jako fenomén i životní realita: diskurzivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 166 s. ISBN 978-80-7367-873-9.

Garantující pracoviště: Katedra speciální pedagogiky,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Martin Kaliba

Oponent: PhDr. Kamila Růžičková, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 5.2.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 17. 3. 2017

.....

Markéta Varyšová

Poděkování

Děkuji Mgr. Martinu Kalibovi za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce. Mé poděkování patří také panu Jaroslavovi, který se zúčastnil terénního výzkumu a všem, kteří mi byli při zpracování práce nápomocni.

ANOTACE

VARYŠOVÁ, Markéta. *Geocaching jako volnočasová aktivita pro osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2017. 87 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce popisuje volnočasovou aktivitu geocaching, kterou mohou provozovat i osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku. Teoretická část se zabývá klasifikací tělesného postižení a vymezením pojmů, terminologií týkající se volného času a podrobnějším popisem hry geocaching, zejména co se týče pozitivního dopadu na jedince při jeho provozování, zmíněny jsou také faktory ztěžující přístup nejen vozíčkářům. Uvedeny jsou pravidla této aktivity i stručná historie o vzniku. Výzkumná část se věnuje nejprve analyzování dat, především z databáze společnosti Groundspeak, ze kterých jsou dále vytvořeny grafy ukazující počet keší na území České republiky, které jsou označeny atributem symbolizující dostupnost pro vozíčkáře. Dále se zabývá hodnocením keší přímo v terénu, které jsou určeny pro vozíčkáře, a to metodou zúčastněného pozorování jedince s tělesným postižením, který se pohybuje na invalidním vozíku. Hodnocení se zaměřuje na trasy vedoucí ke keším a přístupnost samotných keší.

Klíčová slova: geocaching, tělesné postižení, volnočasová aktivita

ANNOTATION

VARYŠOVÁ, Markéta. *Geocaching as the leisure time activity for people with physically handicapped moving in a wheelchair*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2017. 87 pp. Bachelor Degree Thesis.

The Bachelor's thesis describes a leisure activity called geocaching, which is suitable even for physically disabled people using a wheelchair. The theoretical part focuses on the classification of physical disabilities, defines the terminology related to leisure time and provides a description of geocaching. In particular, it mentions the positive impact of geocaching on individual people and also concentrates on factors impeding access not only to wheelchair users. Next, this part also introduces rules of geocaching and provides a brief history of its origins. The research part analyses data mainly from the database of the Groundspeak company. Graphs that are created based on these data show the number of geocaches in the Czech Republic that are marked with a symbol indicating accessibility to wheelchair users. Furthermore, this part also assesses geocaches designed for wheelchair users in the field by means of a participant observation of a disabled individual that uses a wheelchair. The assessment focuses on routes leading to the geocaches and accessibility of the geocaches.

Keywords: geocaching, physical disability, leisure activities

OBSAH

ÚVOD	9
1 OSOBA S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM	10
1.1 KLASIFIKACE TĚLESNÉHO POSTIŽENÍ.....	12
1.1.1 Klasifikace tělesného postižení na neurologickém podkladě	12
1.1.2 Klasifikace tělesného postižení na ortopedickém podkladě	16
1.2 VOZÍKY	17
2 VÝZNAM VOLNOČASOVÝCH A POHYBOVÝCH AKTIVIT PRO OSOBU S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM	19
2.1 TERMINOLOGIE.....	19
2.1.1 Volný čas	19
2.1.2 Pedagogika volného času.....	22
2.1.3 Aktivita	23
2.2 VÝZNAM VOLNOČASOVÝCH A POHYBOVÝCH AKTIVIT.....	24
3 GEOCACHING.....	28
3.1 JAK SE STÁT GEOKEŠEREM.....	28
3.2 JAK SE STÁT OWNEREM	31
3.3 HISTORIE GEOCACHINGU.....	33
3.4 TYPY KEŠÍ	33
3.5 FAKTORY ZTĚŽUJÍCÍ PŘÍSTUP.....	36
4 MOŽNOSTI VYUŽITÍ GEOCACHINGU VOZÍČKÁŘI	37
4.1 CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	37
4.2 METODY PRÁCE.....	37
4.3 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM.....	38
4.4 KVALITATIVNÍ VÝZKUM.....	38
5 KVANTITATIVNÍ ANALÝZA KEŠÍ DOSTUPNÝCH PRO VOZÍČKÁŘE	

6	TERÉNNÍ VÝZKUM	47
6.1	ÚDAJE O ÚČASTNÍKOVĚ TERÉNNÍHO VÝZKUMU	47
6.2	REALIZACE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	48
6.2.1	<i>Hodnocení keší a trasy</i>	<i>48</i>
6.3	PRVNÍ KEŠ	50
6.3.1	<i>Hodnocení první keše</i>	<i>52</i>
6.4	DRUHÁ KEŠ	53
6.4.1	<i>Hodnocení druhé keše</i>	<i>55</i>
6.5	TŘETÍ KEŠ	59
6.5.1	<i>Hodnocení třetí keše</i>	<i>60</i>
6.6	ČTVRTÁ KEŠ	64
6.6.1	<i>Hodnocení čtvrté keše</i>	<i>67</i>
6.7	PÁTÁ KEŠ	68
6.7.1	<i>Hodnocení páté keše</i>	<i>72</i>
7	SHRNUTÍ.....	73
	ZÁVĚR A DISKUZE	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ČASOPISECKÝCH ZDROJŮ.....	78
	SEZNAM AKADEMICKÝCH PRACÍ ONLINE.....	80
	SEZNAM ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM GRAFŮ.....	87
	SEZNAM TABULEK	87
	PŘÍLOHA A	
	PŘÍLOHA B	
	PŘÍLOHA C	
	PŘÍLOHA D (na CD pouze v tištěné verzi bakalářské práce)	

ÚVOD

Volný čas lidé naplňují různými způsoby. Ať už to budou aktivity pasivní nebo aktivní, je důležité si uvědomit, že by měly mít nějaký smysl a pozitivní charakter. Měli bychom si umět najít takovou činnost, která bude vyjadřovat naši osobnost, naše skryté já. Tato práce je zaměřena na jednu z aktivit, kterou mohou provozovat také vozíčkáři.

Geocaching se řadí k novodobým volnočasovým aktivitám. Je zcela na hráči a jeho možnostech, jakou obtížnost trasy si zvolí. Jedno společné pro všechny však zůstává, a to bezprostřední poznání nových zajímavých míst.

Právě tato aktivita se stává stále více oblíbenou u celé řady osob s tělesným postižením pohybující se na vozíku. Zde je zcela důležité, aby zakladatel keše určené pro vozíčkáře myslel na bezbariérový přístup trasy, ale i přístup samotné ukryté keše. Často se totiž může stát, že vozíčkář se dostane bez pomoci druhé osoby až na místo, ale již nemůže dosáhnout na samotnou keš. Právě kvůli těmto komplikacím, které mohou vzniknout na cestě, se někteří vozíčkáři stávají sami zakladateli keší.

Cílem této práce je zmapování určitých tras vedoucích ke geokeším. Zhodnocení skutečné reality dostupnosti tras, které jsou označeny jako vhodné pro vozíčkáře. Ale také zhodnocení přístupnosti samotných schránek, což bývá někdy problémem.

Teoretická část je zaměřena na definování základních pojmů vztahujících se k problematice tělesného postižení. Dále se práce zabývá vymezením terminologie týkající se volného času a volnočasových aktivit. V závěru bude popsána hra geocaching, jak se stát aktivním hráčem, jaké typy keší můžeme najít i negativní faktory, které se k této aktivitě vztahují.

V praktické části se zaměříme na výzkum přímo v terénu. Konkrétně popíšeme postup výzkumu a vyhodnotíme podle předem daných kritérií trasy i samotná místa, kde se keše ukrývají.

1 OSOBA S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

Podle Válkové (2012, s. 11) někteří lidé často smýšlí o osobách s „jinakostí“ následovně:

- *„Jsou to ti na vozíku.*
- *Nemohou jednat sami za sebe.*
- *Jsou většinou hloupi, nemohoucí, divní.*
- *Nemohou se přepravovat, cestovat.*
- *Nemohou se starat sami o sebe.*
- *Nemohou být zaměstnaní.*
- *Nemají rádi společnost.*
- *Preferují společnost postižených.*
- *Nemohou mít rodinu.*
- *Nemohou se dorozumět s ostatními.*
- *Všechny pohybové aktivity musejí být přizpůsobené.*
- *Nemohou závodně sportovat, neboť sport je pro ně nebezpečný.*
- *Vhodná je jen rehabilitace nebo fyzioterapie.“*

Může to být zapříčiněno nedostatečnými informacemi o těchto jedincích. Bývají často podceňováni a zároveň tolerováni, co se týče jejich projevu. Osobám se získaným tělesným postižením se životní hodnoty celkově změní. Během svého života se rádi srovnávají se zdravou populací a kladou tak na sebe příliš vysoké nároky (Hroudá, Rybová, 2010, online). Je důležité, aby tito jedinci ve svém životě našli smysl, což v tomto případě může sehrát právě volnočasová aktivita geocaching, která je mimo jiné určena také pro vozíčkáře.

Existuje mnoho definic tělesného postižení, které uvádějí různí autoři ve svých publikacích.

Osobami s tělesným postižením a jejich edukací se zabývá vědní obor speciální pedagogiky, nazývaný somatopedie (Fischer, Škoda, 2008).

H. Gruber a V. Lendl (1992, in Vítková, 2006, s. 39) definují tělesné postižení jako „... *přetrvávající nebo trvalé nápadnosti v pohybových schopnostech se stálým nebo značným vlivem na kognitivní, emocionální a sociální výkony*“. Vítková (2006, s. 39) dále píše, že jde o „... *poškození podpůrného (nosného) nebo pohybového aparátu nebo jiné organické poškození*“. Toto postižení může vzniknout nejčastěji na ortopedickém nebo neurologickém podkladě, a to v důsledku vrozené vady, nemoci či úrazu (Vítková, 2006).

Jankovský (2006, s. 39) považuje tělesné postižení za „*takové postižení, které se projevuje buďto dočasnými anebo trvalými problémy v motorických dispozicích člověka (dítěte). Jedná se především o poruchy nervového systému, pokud mají za následek poruchu hybnosti. Může však jít též o různé poruchy pohybového a nosného (muskuloskeletálního) aparátu*“.

Kraus a Šandera (1975, in Vítková, 2006, s. 39) považují za tělesné postižení „... *vady pohybového a nosného ústrojí, tj. kostí, kloubů, šlach i svalů a cévního zásobení, jakož i poškození nebo poruchy nervového ústrojí, jestliže se projevují porušenou hybností*“.

Jedinci s tělesným postižením mají omezenou schopnost nebo úplnou ztrátu pohybu, se kterou souvisí pojem imobilita z *lat. immobilitas*, která je definována podle Defekto-logického slovníku (Edelsberger et al., 2000, s. 136) jako „*stav, kdy se člověk nemůže nebo nesmí pohybovat*“. Dalším typickým znakem pro osoby s tělesným postižením je narušení koordinace pohybů a jemné motoriky. Můžeme si také všimnout nápadných atypických pohybových stereotypů. K mobilitě jim mohou pomoci vhodné kompenzační pomůcky, speciální opatření jako je např. bezbariérovost nebo pomoc druhé osoby. Tělesné postižení má zcela jistě vliv na sebepojetí, sebechápání jedince a následně v oblasti individuálního socializačního procesu (Novosad, 2011).

1.1 Klasifikace tělesného postižení

Tělesné postižení, jak je již uvedeno v předchozí kapitole, může vyplývat z poškození na neurologickém nebo ortopedickém základě (Vítková, 2006). Podle doby vzniku tělesného postižení rozlišuje L. Monatová (1995, in Vítková, 2006) poruchy na vrozené včetně dědičných a získané, do kterých řadíme např. amputace, poúrazové stavy. Podle místa poškození je dělíme na obrny, deformace, malformace, amputace.

1.1.1 Klasifikace tělesného postižení na neurologickém podkladě

Do této klasifikace řadíme obrny, podle Defektologického slovníku (Edelsberger et al., 2000, s. 212) je to „*jakákoli porucha hybnosti nervového původu*“.

Podle místa poškození rozlišujeme obrnu na centrální neboli spastickou, která způsobuje postižení mezi míchou a kůrou mozkovou, a periferní, kde se jedná „... *o postižení periferního motorického neuronu od předních rohů míšních přes nervový kořen, nervový kmen až k nervosvalové ploténce. Je provázena větší ztrátou hybnosti*“ (Edelsberger et al., 2000, s. 213).

Podle doby vzniku ji dělíme na vrozenou či získanou. Dalším rozdělením je podle stupně závažnosti, což může být paréza (neúplná obrna, ochrnutí) nebo plegie (úplná obrna, ochrnutí). Podle svalového tonu (napětí) se rozlišují obrny na spastické (zvýšené svalové napětí) nebo nespastické (snížené svalové napětí). Dále se dělí obrny podle lokalizace, a to na monoparézu (částečné postižení jedné končetiny) a monoplegii (úplné postižení jedné končetiny), na kvadruparézu (neúplné ochrnutí všech čtyř končetin) a kvadruplegii (úplné ochrnutí všech čtyř končetin), dále na diparézu / diplegii (částečné nebo úplné ochrnutí dolních končetin), hemiparézu / hemiplegii (postižení pravé nebo levé poloviny těla), postižená je více horní končetina než dolní (Vítková, 2006).

1.1.1.1 Vrozené centrální obrny

Dětská mozková obrna (DMO)

Dětská mozková obrna je porucha zasahující řízení a vývoj hybnosti a centrální funkce na základě poškození mozku v prenatalním (v těhotenství), perinatálním (při porodu) nebo postnatálním (nejranějším dětství) období (Edelsberger et al., 2000).

Novosad (2011, s. 125) definuje dětskou mozkovou obrnu jako: „... vrozené poškození CNS, jež z hlediska stupně a rozsahu postižení i specifických symptomů má rozmanitý klinický obraz s velkou škálou funkčních poruch různé závažnosti. Dominují poruchy svalového napětí, hybnosti a koordinace pohybů s patrnou disharmonií motorického vývoje.“

J. Tichý (1998, in Fischer, Škoda, 2008, s. 38) píše, že DMO je „syndrom nepokračujícího postižení nezralého mozku“. Dominujícím příznakem je motorické postižení, ke kterému se přidružují další typy poruch (Vítková, 2006).

Formy DMO podle Defektologického slovníku (Edelsberger et al., 2000) i Fischera a Škody (2008) dělíme na:

1. Spastické

- Forma diparetická, která je nejčastější formou DMO. Dochází k ní u předčasně narozených dětí při poškození mozku, konkrétně v oblasti temenního laloku. Také může vzniknout u dlouhých komplikovaných porodů, při kterých může dojít ke krvácení do mozku nebo k hypoxii (nedostatek kyslíku). Diparetická forma je postižení dolních končetin. Je charakteristická spastickou hypertonií. Většina jedinců s touto formou může chodit, začínají však mezi třetím až pátým rokem. Kvůli spastickým svalům, které umožňují addukci, se mohou dolní končetiny vtáčet dovnitř a kolena se mohou při chůzi křížit přes sebe, chůze je pak velmi obtížná. Je popisovaná jako nůžkovitá (Fischer, Škoda, 2008). Těmto osobám zlehčují chůzi berle nebo jim pomáhá druhá osoba (Renotierová, 2003, in Fischer, Škoda, 2008).
- Forma diparetická paukospastická má stejnou podobu jako forma diparetická, pouze chybí nůžkovitá chůze (Edelsberger et al., 2000).
- Hemiparetická forma, ke které dochází při „... krvácení do mozku v postranních komorách mozkové kůry“ (Fischer, Škoda, 2008, s. 42), především v prenatálním a perinatálním období. Postižena je jedna polovina těla, kdy horní končetina (v lokti) je ochrnuta výrazněji. Jedinec došlapuje na špičku. Postižené končetiny

jsou kratší a slabší (Fischer, Škoda, 2008). U této formy se často vyskytují epileptické záchvaty (Vítková, 2006).

- Oboustranná hemiparéza je forma, kdy je poškozen mozek na obou hemisférách koncového mozku. Postižené jsou všechny čtyři končetiny, avšak každá polovina těla jinou intenzitou. Je považována za jednu z nejtěžších forem DMO. Nápadné bývá také mentální postižení a epilepsie. Zpravidla jsou tito jedinci odkázáni na pomoci druhé osoby (Fischer, Škoda, 2008).
- Kvadruparetická forma je ochrnutí všech čtyř končetin. Vzniká z diparetické nebo diparetické paukospastické formy (Edelsberger et al., 2000). Příčinou je „... poškození rozsáhlých částí senzomotorické oblasti kortexu“ (Fischer, Škoda, 2008, s. 44). Dalším postižením bývá epilepsie, mentální postižení, smyslové vady a je narušena komunikační schopnost.

2. Nespastické

- Dyskinetická forma, jejíž „... příčinou je poškození mozku v oblasti bazálních ganglií“ (Fischer, Škoda, 2008, s. 46), které se projevuje v oblasti řízení pohybů, což může způsobit neovladatelné, nepotlačitelné pohyby. Nápadné jsou mimovolní pomalé, kroutivé pohyby (Fischer, Škoda, 2008).
- Hypotonická forma, bývá označována jako ataktická nebo cerebelární. Tito jedinci mají problémy s rovnováhou (Fischer, Škoda, 2008), zároveň již podle názvu formy můžeme poznat, že svalové napětí je snižené, také mají velkou pohyblivost v kloubech (Edelsberger et al., 2000).

1.1.1.2 Získané centrální obrny

Cévní mozková příhoda (CMP)

Vzniká krvácením do mozku při ruptuře nebo ucpání mozkové cévy. Příznakem je porucha nebo úplný výpadek určité funkce mozku, ochrnutí jedné poloviny těla, problémy s vyjadřováním, zmatenost, problémy s artikulací (Maxdorf s.r.o., © 1998-2016, online).

Roztroušená skleróza mozkomíšní

„Závažné nervové onemocnění. Z anatomického hlediska jsou pro chorobu charakteristická šedě růžová ložiska v bílé hmotě ústředního nervstva, rozpad míšního myelinu, destrukce osových vláken a nakonec gliová jizva. Jsou roztroušena hlavně v mozgovém kmenu, v míše a ve velkém mozku.“ (Edelsberger et al., 2000, s. 311) Postihuje rovnováhu, smyslové orgány, vyměšování, dech, citlivost, pohybový aparát, apod. (Novosad, 2011).

Úrazové poškození mozku

K úrazovému poškození mozku může dojít při poranění hlavy, a to otevřeným či uzavřeným. Dochází k trvalým následkům (Edelsberger et al., 2000).

Úrazové poškození míchy

Při úrazu (např. při sportu, při dopravní nehodě) páteře může dojít k částečnému nebo úplnému poškození míchy (Novosad, 2011). Existují také výjimečné případy, kdy při určitém druhu onemocnění dochází také k poruše míchy. K částečnému ochrnutí dolních končetin dochází při poškození míšních kořenů, a to v oblasti dolních beder. K mobilitě využívají tyto osoby francouzské hole, při delších trasách vozík. Poškození míchy v oblasti hrudní a horní bederní páteře způsobuje úplné ochrnutí dolních končetin a osoby se neobejdou bez vozíku. Nejzávažnější bývá poškození míchy v oblasti krku, kdy dochází k úplnému ochrnutí dolních končetin. Horní končetiny mohou být ochrnuty částečně až úplně. K pohybu využívají tito jedinci vozík (Ješina, Kudláček, 2012).

1.1.1.3 Periferní obrny

Progresivní svalová dystrofie (myopatie)

Edelsberger et al. (2000, s. 85) definují progresivní svalovou dystrofii jako: *„Plíživé degenerativní onemocnění svalů.“*

Novosad (2011, s. 127) píše: *„Dochází k rozpadu svalové hmoty a její přeměně ve vazivovou a tukovou tkáň, k postupné ztrátě hybnosti. Postihuje ramenní pletenec včetně obličejových svalů, pánevní pletenec a přechází i na svalstvo dolních končetin.“* Projevuje se v dětském věku či v období puberty, vzácně u dospělých. Nemoc se postup-

ně zhoršuje, zpravidla pokud má dítě nastoupit do základní školy, ale také v období puberty (Ješina, Kudláček, 2012).

1.1.2 Klasifikace tělesného postižení na ortopedickém podkladě

Tato postižení se dělí podle doby vzniku na vrozené či získané a nazývají se deformace, které se vyznačují nesprávným tvarem některé části těla (Vítková, 2006).

1.1.2.1 Deformace vrozené

Mezi vrozené deformace řadí Monatová (1995, in Vítková, 2006) vady lebky, končetin, svalů a kloubů.

Amélie

Edelsberger et al. (2000, s. 27) definují amélii jako: „*Vrozené nevyvinutí končetin nebo jiných částí těla.*“

Fokomelie

Fokomelie je deformita horních končetin. Chybí paže a předloktí, ruka nasedá přímo na ramenní pletenec. Mezi další vrozené deformace se řadí deformace nohou, deformace páteře, kongenitální luxace a subluxe kyčle (Edelsberger et al., 2000).

1.1.2.2 Deformace získané

Deformace získané se vyznačují neobvyklým tvarem, mohou nastat v důsledku nesprávného držení těla (např. skolióza, hyperlordóza) nebo nemoci (např. tuberkulózním zánětem kostí a kloubů), za získanou deformaci se považuje také amputace (Vítková, 2006).

Amputace

Podle Defektologického slovníku (Edelsberger et al., 2000, s. 28) je amputací myšleno „*operativní odnětí části těla, končetiny nebo její části*“.

„*Umělé odnětí části končetiny od trupu. Příčinou jsou úrazy, kdy k amputaci končetiny může dojít v okamžiku úrazu nebo těsně po něm.*“ (Vítková, 2006, s. 65)

Z těchto definic vyplývá, že k amputaci může dojít při samotném úrazu nebo chirurgickým zákrokem.

Amputace zasahuje do pohybových schopností. Velmi důležitá je následná péče o pahýl. V dnešní době je technologie na takové úrovni, že člověk po amputaci končetiny může využít protézu, kterých existuje několik typů, a tak se rychleji zapojit do běžného života i do pohybových aktivit. U amputace oboustranné, u které se protézy využít nedají, se používá k pohybu vozík (Ješina, Kudláček, 2012).

1.2 Vozíky

Uvedená práce se zabývá osobami s tělesným postižením, které se pohybují na vozíku, dále budou označovány také jako vozičkáři. Tato podkapitola je proto věnována popisu a rozdělení vozíků.

Osoby s tělesným postižením částečně nebo zcela imobilní využívají vozíky, též ortopedické či invalidní vozíky, které představují určitou míru nezávislosti. Vozíky dělíme na (Zikl, 2011):

- Mechanické, které pohání jedinec sám nebo pomocí druhé osoby. Ty se dále dělí na standardní, které nepotřebují žádné větší úpravy a patří zároveň k nejlevnějším, na transportní, využívané ve zdravotnických zařízeních, aktivní, které jsou lehké a snadno ovladatelné. Dále na sportovní, které jsou vyráběné přímo pro daného jedince, který se věnuje sportu. Speciální vozíky jsou určeny pro osoby s těžkým tělesným postižením, které potřebují pomoc asistenta při jeho pohánění. K hygienickým účelům pak slouží vozík toaletní. Pro děti jsou vyráběny tzv. vozíky dětské nebo speciální kočárky. Důležitými parametry pro zhotovení tohoto typu jsou výška a váha daného dítěte.
- Elektrické, které ovládá vozičkář pomocí joysticku umístěného na boční straně vozíku nebo jiného speciálního způsobu, díky kterému je možné řídit vozík ústy či bradou. Tento vozík je vhodné vybírat vzhledem k účelům, k jakým bude používán.

Podle Opatřilové a Zámečnickové (2008, s. 29) je můžeme dělit následovně:

- *„Podle velikosti a tvaru (pro děti, dospívající a dospělé).*
- *Podle způsobu pohonu (kola, trojkolky, mechanické, elektrické).*
- *Podle možnosti skladování (skládací a pevné).*
- *Podle konstrukce (velká, malá kola, různé doplňky - pásy, klíny).“*

Je důležité si také uvědomit, že každý člověk je individuální, proto i výběr vozíku musí odpovídat jeho přesným potřebám.

Jedinec pohybující se na vozíku musí čelit také různým nástrahám na trati. Mohou to být například schody nebo obrubníky. Při překonávání těchto překážek potřebují pomoc druhé osoby. Pokud má jedinec těžší stupeň postižení, bude potřebovat s přemísťováním pomoc asistenta (Opatřilová, Zámečnicková, 2008).

2 VÝZNAM VOLNOČASOVÝCH A POHYBOVÝCH AKTIVIT PRO OSOBU S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM

2.1 Terminologie

Je zcela na místě, abychom uvedli některé pojmy, které se vztahují k tématu této práce.

2.1.1 Volný čas

Hofbauer (2008, s. 10) píše, že: „*Volný čas je částí lidského života mimo čas pracovní (návštěva školy a pracovní proces) a tzv. čas vázaný, který zahrnuje biofyzilogické potřeby člověka (spánek, jídlo, osobní hygienu), chod rodiny, provoz domácnosti, péči o děti, dojíždění za prací a další nutné mimopracovní povinnosti.*“

Průcha a Veteška (2012, s. 263) uvádějí ve svém Andragogickém slovníku, že volný čas je: „*Čas, ve kterém jedinec sám rozhoduje o tom, jak jej stráví podle svých představ, zájmů a potřeb. Jinak bývá volný čas definován jako úsek běžného dne, který zbyde po splnění pracovních povinností, péče o rodinu a domácnost a o vlastní fyzické potřeby.*“

Murphy (in Šerák, 2009, s. 26, 27) uvádí šest definic volného času:

- „*Libovolná doba, která zbývá po ukončení pracovní činnosti a naplnění všech požadavků nutných k zajištění běžného života;*
- *prostředek sociální intervence (terapie pro nemocné, zapojení do systému sociální participace, rozšiřování dovedností, naplnění sociálních funkcí);*
- *výsledek působení sociálních a dědičných faktorů;*
- *projev svobody, stav duše;*
- *výraz plnohodnotného a samostatného neutilitaristického chování, které není odvozeno od práce;*

- *holistický pojem, který je přítomen v jakékoli lidské aktivitě; důraz se klade především na kvalitu prožívání- volný čas je povznášející svobodou, která se projevuje právě prostřednictvím aktivity.*“

Vážanský (1995, in Blažková, 2008) vymezil prvky volného času:

- Časová variabilita, kdy si vybíráme aktivitu podle situace.
- Dobrovolnost, kdy si vybíráme aktivitu podle našich osobních preferencí.
- Žádný nátlak, kdy si vybíráme aktivitu, aniž bychom byli nuceni ji provádět.
- Možnost volby, která spočívá v nepřeborném množství výběru z různých aktivit.
- Rozhodovací schopnost, kdy my sami rozhodujeme o tom, jakým aktivitám se budeme ve volném čase věnovat.
- Vlastní iniciativa, kdy námi vybranou aktivitou uspokojujeme naše potřeby.

J. Dumazedier (in Šerák, 2009, s. 27) volný čas staví na přístupech „*mohu*“, „*chci*“ a „*mám chuť*“.

Podle Krystoně (2006, in Šerák, 2009, s. 26) má volný čas tři roviny:

- *„Individuální (seberealizace jedince, saturace individuálních zájmů);*
- *sociální (prevence sociálně-patologických jevů, životní styl);*
- *edukační (prostor pro vzdělávání a celkový rozvoj).*“

Volný čas je tedy doba, kterou můžeme svobodně využít. Dospívající jedinec, kterému se postupně vyhraňují zájmy, zjišťuje, jaký význam má pro něj volný čas. Záleží také na zaměřenosti jedince, které aktivity bude provozovat, ale také na typu osobnosti a výchově i na dalších faktorech:

1. Věk - s přibývajícím věkem také člověku přibývá pracovních a rodinných povinností, klesá i množství volnočasových aktivit, což trvá až do období senia. Výběr aktivit se také značně liší u jednotlivých generací. Starší osoby ve volném čase rády kutí nebo se starají o zahradu, naopak mladší generace preferuje kulturní události či setkání s přáteli (Kubík, Dubnová, 2003, in Šerák, 2009). Dnešní generace také svůj volný čas věnuje činnosti na sociálních sítích.

2. Pohlaví - na rozdíl od mužů, kteří se věnují rádi kolektivním sportovním aktivitám, se ženy raději zabývají emočními a racionálními činnostmi. Ženy jsou více zaměřené na rodinu a navštěvují kulturní akce (Červenka, 2004, in Šerák, 2009).
3. Sociální skupina - každá sociální skupina má svá pravidla a hodnoty, které hrají roli při vyplnění volného času a výběru vhodných aktivit. Rodina je považována za nejvýznamnější sociální skupinu (Šerák, 2009).
4. Bydliště - rozdíly bývají mezi lidmi žijícími na venkově nebo ve městě. Každé místo nabízí jiné možnosti v trávení volného času. Město v tomto směru poskytuje nepřehledné množství společenských činností na rozdíl od venkova, který je závislý na dobrovolné činnosti. Lidé žijící na vesnici mají větší vztah k přírodě, k práci na zahradě a podobným aktivitám (Pácl, 1998, in Šerák, 2009).
5. Profese - jistě záleží také na profesi daného jedince, kterým směrem se budou jeho aktivity ve volném čase ubírat. Nyní je trendem práce z domova, což může mít také značný vliv na trávení volného času (Šerák, 2009).
6. Vzdělání - lidé s vyšším stupněm vzdělání se více věnují sofistikovanějším činnostem. Mají chuť se rozvíjet. Vzdělání má větší vliv na prožitek při dané činnosti než např. výše příjmů. Některým lidem však přijde odpočinek jako něco, co nepotřebují, z toho také vyplývá, že vzrůstá nabídka kurzů, jak odbourat stres nebo jak bojovat proti syndromu vyhoření. Je důležité si najít čas pro uvolnění, relaxaci či odpočinek, protože pro lidský organismus může nadměrná fyzická práce znamenat velkou zátěž (Šerák, 2009).

2.1.1.1 Funkce volného času

Volný čas má podle Hradečné (1995, in Šerák, 2009, s. 29) představovat „*zábavu, odpočinek a vlastní rozvoj osobnosti člověka*“.

Vážanský (1996, in Šerák, 2009, s. 29) dělí volný čas podle jeho funkcí následovně:

- „*Rekreace (zotavení, shromažďování sil, psychické uvolnění, osvěžení)*;
- *kompensace (rozptýlení, potěšení, vyrovnání nedostatků, vědomé zřeknutí se pravidel a norem, bezstarostnost)*;

- *edukace (potřeba poznání, další vzdělávání, touha po zážitcích, výměna rolí);*
- *kontemplace (potřeba klidu, rozjímání, čas pro sebe sama, autoreflexe);*
- *komunikace (potřeba sdělení, kontaktu, vyhledávání sociálních vztahů, pospolitost, empatie, láska);*
- *integrace (potřeba společenských vztahů, hledání emocionální jistoty, pocit sounáležitosti, rituály, tradice, kolektivní vědomí);*
- *enkulturace (potřeba kreativního rozvoje, nezávislý růst schopností, tvůrčí uplatnění, fantazie, spontaneita);*
- *participace (potřeba angažovanosti, vlastní iniciativa, potvrzení sebe samého, spolurozhodování, kooperace, spoluodpovědnost).“*

Volný čas lidé vnímají pozitivně, mohou ho trávit se svými nejbližšími nebo se sebou samým. Je oceňován a patří ke stejným hodnotám jako je rodina, zdraví či partnerství. Zabývají se jím také různé společenské vědy. Např. psychologie se věnuje volnému času ve smyslu vnímání a prožívání reality, ale klade také důraz na motivaci k určité aktivitě. Pedagogika se věnuje v tomto směru výchově a vzdělávání ve volném čase (Šerák, 2009).

2.1.2 Pedagogika volného času

Disciplína pedagogiky, která se tomuto tématu věnuje, se nazývá pedagogika volného času. Průcha a Veteška (2012, s. 199) píše, že pedagogika volného času je: „*Pedagogická disciplína zabývající se prostředky a postupy, které napomáhají ke smysluplnému využívání volného času (mimoškolního, mimopracovního) dětí, mládeže a dospělých.*“ Předmětem je tedy volný čas, který spolu nějakým způsobem tráví určitá sociální skupina (Průcha, 2000).

Hofbauer (2008, s. 12) říká, že se „... *zabývá pojetím a cíli, obsahem a způsoby výchovného zhodnocování volného času, organizacemi a institucemi, které tyto aktivity uskutečňují nebo pro ně vytvářejí podmínky a koncepcemi jeho dalšího vývoje pracovanými na základě vývoje společnosti a oboru samého*“.

Průcha (2000, s. 94) uvádí, čím se zabývá pedagogika volného času:

- „*Obsahem, formami a prostředky edukačních aktivit pro kultivaci individuálně a společensky prospěšného trávení volného času u dětí a mládeže;*
- *činností školských a jiných zařízení, která zabezpečují edukaci ve volném čase;*
- *teorií a výzkumem toho, jak současná mládež (resp. i jiné skupiny populace) tráví volný čas v podmínkách soudobého stavu společnosti.*“

2.1.3 Aktivita

„Aktivita obecně vyjadřuje pohyb, činnost a jednání živých organismů. U živočichů je zaměřena na uspokojování potřeb, je ovlivněna vnitřními fyziologickými mechanismy a podněty z vnějšího prostředí. U člověka se rozlišuje aktivita ovlivnitelná a neovlivnitelná vůlí, uvědomovaná a neuvědomovaná. Za nejčastější aktivitu člověka je považována práce, hra, učení.“ Průcha a Veteška (2012, s. 24)

V životě člověka rozlišujeme tři základní činnosti uplatňující se ve volném čase, mezi které patří hra, učení a práce. Tyto činnosti mají v každém období lidského života jiný význam a jiný charakter. Vždy převažuje dominantní činnost, která má pro člověka nej důležitější význam a tvoří hlavní náplň jeho života. Hra je dominantní činností v předškolním věku. *„Podstatný je průběh hry, výsledek je méně významný.“* (Pávková, 2008, s. 125) Učení je dominantní činnost v době školní docházky, ale je to také zároveň celoživotní proces. Učení v užším slova smyslu představuje záměrné osvojování dovedností, znalostí a návyků. Dominantní činností v dospělosti je práce. *„Práce je činnost, která vytváří hodnoty, ať už materiální, nebo duchovní.“* (Pávková, 2008, s. 129) Děti vychováváme k práci již od malička, a to v rodinném prostředí, poté se pokračuje v mateřské škole. Na základních školách probíhá formou školního předmětu pracovní činnosti, náplní jsou manuální aktivity. Výchova k práci souvisí také s uplatněním se na trhu práce nebo s výběrem povolání (Pávková, 2008).

V období stáří je provozování nějaké aktivity také velmi důležité. Přínosné je to nejen pro fyzickou, ale i psychickou stránku osobnosti jedince. Senior by si měl vybrat

volnočasovou aktivitu podle svých vlastních potřeb a možností (Šimíčková-Čížková, 2008, in Holczerová, Dvořáčková, 2013).

2.2 Význam volnočasových a pohybových aktivit

Volnočasové aktivity hrají v životě osob s tělesným postižením zcela jistě důležitou roli. Mohou pomoci člověku při společenském začlenění, ale i v osobním životě. Podstatné je však tento volný čas vyplnit smysluplně. Ať už pohybovou nebo jinou aktivitou.

Pohybová aktivita celkově přispívá zdraví a zlepšuje kvalitu života (Ješina, Hamřík, 2011). Americká národní zpráva o pohybové aktivitě a zdraví uvádí (1996, in Ješina, Hamřík, 2011, s. 9):

- *„Vyšší úroveň pravidelné pohybové aktivity je spojena s nižší úmrtností; lidé, kteří vykonávají pravidelnou pohybovou aktivitu střední intenzity, vykazují nižší úmrtnost než lidé, kteří jsou méně aktivní;*
- *pravidelná pohybová aktivita snižuje riziko úmrtí na kardiovaskulární onemocnění, zejména pak na ischemickou chorobu srdeční;*
- *pravidelná pohybová aktivita zamezuje nástupu vysokého krevního tlaku či jej oddaluje a u pacientů s již diagnostikovanou hypertenzí krevní tlak snižuje;*
- *pravidelná pohybová aktivita snižuje riziko onemocnění rakovinou tlustého střeva;*
- *pravidelná pohybová aktivita snižuje riziko rozvoje non-inzulin dependentního diabetu mellitu¹;*
- *pravidelná pohybová aktivita je nezbytná pro udržení normální svalové síly, kvalitní struktury kostí a správnou funkci kloubů; v míře doporučené pro zdraví*

¹ Diabetes mellitus 2. typu.

není pohybová aktivita spojena s poškozením kloubů nebo rozvojem osteoartrózy², může být dále prospěšná pro řadu pacientů s artrózou³;

- *pohybová aktivita je důležitá pro normální rozvoj kostry u dětí a adolescentů a pro udržení kvality kostní tkáně v mladém věku;*
- *pohybová aktivita snižuje rychlost úbytku kostní hmoty u žen v menopauze;*
- *silový trénink a další formy cvičení seniorů zachovávají schopnost udržení nezávislého života a snižují riziko pádů;*
- *pohybová aktivita příznivě ovlivňuje metabolismus tuků;*
- *pohybová aktivita redukuje příznaky depresí a úzkosti a zlepšuje náladu.“*

Volnočasové aktivity se mohou uplatňovat v přírodě, která představuje všestranné využití nejrůznějších aktivit. Zpočátku člověk bojoval v přírodě o přežití proti různým vnějším vlivům, ale později zjistil, že ji lze prospěšně využít. Je však také důležité mít na mysli, že by se měla příroda chránit. Ať už proti znečišťování ze strany člověka nebo proti živelným nežádoucím důsledkům. Můžeme si tedy vybrat ve volném čase činnost, která bude směřovat k jejímu zachování, například sběrem odpadků. Přírodní prostředí se často přizpůsobuje našim potřebám, co se týče aktivit, například se upravují trasy pro pěší turistiku (Hofbauer, 2008).

Pokud by se jednalo o outdoorové aktivity neboli pohybové aktivity v přírodě, např. co se týče turistických tras, je důležitá pro osoby s tělesným postižením pohybuje se na vozíku především bezbariérovost. Mezi outdoorové aktivity Ješina a kol. (2011, s. 111) řadí „... turistiku, sporty, hry a různá cvičení v přírodě, aktivity typu survival, táboření, pracovní nebo uměleckotvořivé činnosti v přírodě“.

Neuman (2000) ve své publikaci zmiňuje odborné směry vztahující se k aktivitám v přírodě:

² „Zánět kostí a kloubů různých druhů“ (Edelsberger a kol., 2000, s. 228).

³ „Nezánětlivé postižení kloubů, které však může vést k úplné invaliditě“ (Edelsberger a kol., 2000, s. 262).

1. Rekreační v přírodě - zahrnují se zde všechny činnosti související s přírodou a prováděné ve volném čase.
2. Výchova k přírodě - aktivity umožňující nám pohled na to, jak bychom se měli k přírodě chovat. Přípravuje na život v ní, ale také to mohou být činnosti rozvíjející naši osobnost.
3. Výchova dobrodružstvím - takové aktivity, které utužují skupinu, ale zároveň mají vliv na jedince snažící se překonávat své hranice a nebránící se výzvám.
4. Výchova výzvou - podporuje rozvoj schopností a dovedností u jedince, aplikuje takové situace, které mohou být výzvou i pro osoby se zdravotním postižením.
5. Výchova zkušeností a prožitkem - je založena na prožitku, zážitku a zkušenosti daného jedince, využívá zároveň netradičních metod.
6. Ekologická výchova - snaží se vytvářet zájem o přírodu, který vzbuzuje využíváním ekohy.

Tyto aktivity nevyplňují pouze volný čas, ale také přináší prožitek a poznání nového prostředí. Volnočasovou aktivitu je dobré vybírat s ohledem na individuální zvláštnosti daného jedince.

„V současnosti nadále vznikají netradiční a perspektivní způsoby poznávání nebo ztvárnění skutečnosti, které rozšiřují možnosti volnočasových aktivit a jejich individuální využívání člověkem.“ (Hofbauer, 2008, s. 55) Takovým způsobem poznávání může být využití GPS systému. *„GPS je zkratka názvu „Global Positioning System“, což znamená celosvětový systém pro určování polohy místa. Kolem naší Země obíhá asi 24 družic nesoucích polohový systém a vysílajících signál GPS, který mohou přijímače GPS přijímat. Na základě polohy družice a času se určí poloha místa ve formě zeměpisných souřadnic. Tyto souřadnice jsou vyjádřeny ve stupních zeměpisné výšky a šířky.“* (Bering, přel. Hrdličková, Malinovský, 2015, s. 56)

Vzniká spousta nových moderních aktivit, mezi které se může řadit i různá forma zábavy v obchodních centrech, například dětský koutek, kino nebo také fitness centrum. Dále se rozšiřují adrenalinové sporty, které se uskutečňují například v lanových centrech. Zde řadíme také plavbu na divoké vodě, tyto aktivity mohou být prospěšné pro stmelování

vání kolektivu neboli teambuilding. S rozvojem počítačové techniky vznikají interaktivní aktivity, tedy „ ... *umělecký objekt reaguje na gesta, přání a jiné signály diváka*“ (Hofbauer, 2008, s. 59).

V první řadě je nejdůležitější bezpečnost. Nemusí jít pouze o bezpečnost fyzickou, ale aktéři aktivity by se měli cítit dobře i po psychické stránce (Neuman, 2004, in Kellerová, Ješina, 2013, online).

Volnočasové aktivity nám umožňují být přirození. Jsou vybírané podle našich preferencí a zájmů. Někteří autoři volnočasovou aktivitou chápou také takové činnosti, které se mohou zdát jako povinnosti a potřebují disciplínu a pravidelnost, ale vybírané jsou svobodně (Šerák, 2009).

3 GEOCACHING

Geocaching představuje určité dobrodružství, které se dá při jeho provozování zažít. Můžeme poznat místa, která jsme nikdy předtím nespatriili. Na světě se celkově ukrývá přes 2 970 000 keší⁴. Ke dni 21. 1. 2017 bylo v České republice zaregistrováno 52 009 keší (Groundspeak, Inc., © 2000-2017, online), z toho 1 900 keší určených pro vozíčkáře (Pocket Query, © 2000-2017, online).

„Keš může být označena jako dostupná pro vozíčkáře, pokud je člověk na vozíku bez cizí pomoci schopen dojet přímo ke keši a snadno na ni dosáhnout, tj. keš není umístěna vysoko a příjezdu nebrání žádné terénní překážky (např. obrubníky). Keše vhodné pro vozíčkáře se zároveň označují obtížností terénu 1.“ (GeoWiki, 2016, online)

3.1 Jak se stát geokešem

Geocaching často provozují lidé na svých dovolených, při cestě do práce i delších pracovních cestách například do zahraničí. Může to být také jeden ze způsobů zlepšení fyzické kondice. Ke hře geocaching se využívá dvou technologií, a to internet, kde jsou vytvořené oficiální stránky této moderní aktivity, a GPS navigace, která se neustále vyvíjí. Pro tyto účely však postačí i levnější model nebo také mapa a kompas (McNamara, 2004, online). Abychom se mohli začít věnovat této volnočasové aktivitě, musíme udělat následující (Geocaching, 2013, online video):

1. Registrovat se bezplatně na oficiálních stránkách geocachingu.⁵

Čeští hledači „pokladů“ využívají české webové stránky.⁶ Zde mohou diskutovat ve veřejných fórech, mohou se ptát na otázky, které je ohledně geocachingu zajímají.

⁴ Zkrácená verze slova geokeš, skrytá schránka, krabička, která ukrývá logbook (notýsek), do kterého se hráči zapisují (Groundspeak, Inc., © 2000-2016a, online).

⁵ Nalezneme je na: <http://geocaching.com/>.

⁶ Nalezneme je na: <http://geocaching.cz/>.

K aktivní účasti ve hře však slouží pouze oficiální americké webové stránky. Druhým českým serverem je Česká asociace geocachingu⁷ (Muladi, 2013, online), jejichž cíli jsou (ČAGeo, © 2012-2016, online):

- „kultivace geocachingu
- ochrana přírody
- ochrana památek
- komunikace s Groundspeakem⁸ a národními asociacemi
- komunikace s Reviewery⁹ (standardizovaný betatesting)
- komunikace s geo-komunitami i jednotlivými cachery
- komunikace s širokou ne-cacherskou veřejností
- komunikace s autoritami typu:
 - úřady
 - policie
 - občanská sdružení
 - zájmové spolky
 - média“

Pokud má hráč základní účet, může si vyhledat keše po celém světě, zapisovat své odlovené schránky, zaznamenávat své zážitky při lovení na stránkách dané kešky a diskutovat s ostatními účastníky této hry. Hráč si také může zaplatit prémiové členství, které přináší spoustu výhod kromě základních funkcí. Jedna z nejvýhodnějších je vyhledávání keší podle našich vlastních kritérií, například podle obtížnosti trasy nebo typu schránky. Dále uživatel vidí na mapách keše určené pouze pro členy prémiového účtu (Adamčák, 2014). Pokud chceme najít keš podle určitých požadavků, poslouží nám k tomu atributy (seznam atributů viz Příloha A). Ty slouží ke sdělení, pro koho je keš určena, co můžeme očekávat na místě, kde se nachází.

⁷ Nalezneme ji na: <http://cageo.cz/>.

⁸ Správce oficiálních webových stránek geocachingu.

⁹ Dohlíží, zda jsou dodržována pravidla geocachingu.

Jsou vyobrazeny prostřednictvím grafických symbolů (Groundspeak, Inc., © 2000-2016b, online).

2. Najít si na mapě lokalizaci a následně keš, kterou chci najít.
3. Použít GPS zařízení, do kterého vložím souřadnice, které nás nasměrují na místo, kde se hledaná keš nachází.

GPS navigace nás navede na místo, kde se keš ukrývá, ale samotnou schránku již musí každý hráč najít sám. Hledání bývá někdy obtížné a nalezení schránky se nemusí povést na první pokus. Čím více však geokešer najde keší, tím získá i zkušenosti, které se při hledání těch dalších vyplatí (McNamara, 2004, online). „*Na tajném místě, které může být v lese nebo kdekoli jinde (například v zámeckém parku nebo na staré rozhledně), je schovaná malá vodotěsná schránka zvaná cache, česky nazývaná keš nebo keška.*“ (Bering, přel. Hrdličková, Malinovský, 2015, s. 52) Každá ukrytá keš má různou velikost (Bering, přel. Hrdličková, Malinovský, 2015, s. 55):

*„**Nano:** Nanoschránka je velká sotva pár milimetrů. Vejde se do spáry ve zdi nebo do dírky po suku ve dřevě. Často bývá magnetická, a tak ji lze přichytit ke kovovým předmětům, například k zábradlí nebo tyčce od plotu.*

***Mikro:** Mikroschránka má obsah do 100 mililitrů. Jako schránka se často používá obal od filmu.*

***Malá:** Schránka s obsahem do 1 litru. Ideální schránky pro tuto kategorii jsou plastové nádoby na svačinu.*

***Střední:** Schránka s obsahem v rozsahu od 1 do 20 litrů. Používají se plastové nádoby zhruba ve velikosti krabice od bot.*

***Velká:** Velká schránka s obsahem nad 20 litrů, například plastový box nebo soudek. Takovéto kešky se zpravidla používají pro uložení ve vodě. Na pevné zemi se s nimi příliš neseťkáváme, protože se s nimi obtížně manipuluje a díky své velikosti se snadno odhalují.*“

4. Po nalezení schránky neboli keše je důležité se zapsat do logbooku¹⁰. Do notýsku se zapisuje datum, čas, kdy byla keška odlovena, a přezdívka nálezce. Kešer zde také napíše věci, které si ze schránky vzal nebo vložil. Dále může zaznamenat, jak se mu konkrétní keš líbila (Adamčák, 2014).
5. Zalogovat¹¹ nalezenou keš na oficiálních stránkách geocachingu.
6. Vrátit schránku na původní místo, kde jsme ji našli.

Geocaching je outdoorová volnočasová aktivita hraničící se sportem, při které se pomocí GPS souřadnic „loví“ ukryté geokeše (Groundspeak, Inc., © 2000-2016c, online). Schránka, která může mít mnoho podob, ukrývá kromě logbooku, do kterého je důležité se zapsat, také různé věci, které hráči do krabičky sami darovali. Pokud si chce vzít kešer¹² nějakou z věcí, musí dát jinou alespoň ve stejné hodnotě zpět do schránky (Groundspeak, Inc., © 2000-2016d, online). Geokeše se ukrývají po celém světě na různých místech.

Osobám, které neprovozují tuto aktivitu, se česky říká mudlové podle anglického slova *muggle*, které se objevilo v knize Harry Potter od J. K. Rowlingové. Zde bylo toto slovo užíváno pro tzv. „nekouzelníky“ (Albertová, 2010, online).

3.2 Jak se stát ownerem

Jak píše ve svém článku Lutonský (2008, online), geocaching je určitá výzva, kterou se snaží hráč této aktivity zdolat, přesněji najít ukrytý „poklad“. Owner neboli geokešer, který ukrývá vlastní schránku, většinou chce, aby hráči poznali nějaké zajímavé místo a samotná keš je už něčím navíc.

Kešeri neustále obohacují tuto hru o další aktivní kešky, a to po celém světě. Zakládají keše, které se týkají různých témat, například knihy Harry Potter, a proto ve schránce nalezneme věci vztahující se právě k tomuto motivu (McNamara, 2004, online). Dříve

¹⁰ V podobě notýsku malé velikosti, kniha návštěv.

¹¹ Uložit si keš a zařadit si ji mezi nalezené.

¹² Hráč geocachingu.

než založíme kešku, měli bychom si najít již ty existující, které nás mohou inspirovat. Zvážit bychom také měli, jaký typ keše vytvoříme a jaké atributy jí přiřadíme. Je důležité najít vhodné a zajímavé místo, které by nemělo být na první pohled vidět. Schránka by měla být vodotěsná a opatřená malým notýskem (Tansele, 2013, online). Po jejím založení by se o ni měl geokešer aktivně starat, což znamená chodit ji pravidelně kontrolovat, zda je v dobrém stavu schránka i obsah, tedy logbook, kde hráči zapisují svou přezdívkou, pod kterou vystupují v této aktivitě. Pokud chceme umístit keš na soukromý pozemek, pak je důležité domluvit se s jeho majitelem a vysvětlit mu podstatu hry a její pravidla. Záleží už však jen na jeho souhlasu. Proti pravidlům je skrývání keší pod povrch země. Ke skrytí schránky postačí listí či jiné přírodniny. Nesmí se umísťovat poblíž železničních kolejí, letišť, tunelů nebo vojenských a školních objektů. Administrátoři geocachingu neustále geokeše kontrolují, pokud některá z nich odporuje pravidlům umístování keší, bude smazána z celkové databáze (McNamara, 2004, online). Je proto velmi důležité, aby samotní účastníci hry psali na stránky konkrétních keší nejenom své pozitivní zkušenosti, ale i ty negativní, aby upozornili ostatní nebo právě zmiňované administrátory.

Informace o ukryté keši by měly být následující (McNamara, 2004, online):

1. Název schránky, který by se mohl například vztahovat k místu, kde je uložena.
2. Jméno ownera.
3. Datum, kdy byla keš ukryta.
4. Souřadnice, kde se keš nachází.
5. Popis místa, například v jakém městě a státě je umístěna.
6. Popis obtížnosti trasy (obtížnost pohybu v terénu viz Příloha B) a hledání samotné keše (obtížnost hledání samotné keše viz Příloha C).
7. Informace, o jakou keš se konkrétně jedná.
8. Náповěda hráčům.

Tyto informace jsou zkontrolovány dobrovolníky, pokud je keš schválena, pak je zapsána do databáze.

3.3 Historie geocachingu

1. května v roce 2000 se americký prezident Bill Clinton rozhodnul pro deaktivaci tzv. selektivní dostupnosti, známé svou nepřesností a vnášením chyb do systému GPS (NOAA, 2016, online). Toto nařízení znamenalo pro mnoho uživatelů GPS zařízení dobrou zprávu a zcela nové možnosti.

Již 3. května se Američan Dave Ulmer, zajímající se o počítačovou techniku, rozhodl ukryt černý plastový kýbl v lese a zaznamenat souřadnice daného místa, které poté zveřejnil na webových stránkách. Během několika dnů po zveřejnění příspěvku se rozhodli dva různí čtenáři s využitím GPS navigace najít dotyčné místo se schránkou. Poté napsali na server své zkušenosti. První nálezce se jmenoval Mike Teague. Ten začal vytvářet webové stránky se zcela novou, moderní aktivitou, která zpočátku nesla název „GPS Stash Hunt“. Prvního června roku 2000 byla přejmenována na geocaching. Slovo geocaching se skládá ze dvou slov, *geo* z anglického překladu slovo, které je úzce spojené se Zemí a *cache* z anglického překladu ukrytá skrýš. Jeremy Irish, Elias Alvord a Bryan Roth založili společnost Groundspeak, Inc., která je správcem oficiálních webových stránek geocachingu (Groundspeak, Inc., © 2000-2016e, online).

3.4 Typy keší

Keše mohou mít různou podobu, jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole. Nejzákladnější typy jsou následující (Groundspeak, Inc., © 2000-2016f, online):

Traditional Geocache

Dohnal (2014, online) a Dřízhal (2014, online) se ve svých bakalářských pracích shodují v popisu tohoto druhu schránky. Čeští kešeři ji nazývají jako „tradicionálka“ nebo také „tradička“. První založenou geokeší byl právě tento typ. Její jednoduchost spočívá především v tom, že po zadání souřadnic, které jsou k nalezení na serveru keše, do GPS zařízení, se objeví přesné místo jejího uložení. Proto je zejména vhodná pro hráče, kteří s touto aktivitou právě začínají. Řadí se tak mezi nejnavštěvovanější.

Multi-Cache

Patří k druhé nejrozšířenější keši. Česky zvaná jako „multina“. Nestačí znát pouze souřadnice, ale je zapotřebí návštěva několika míst, která ukrývají informace důležité pro nalezení schránky. Výhodou této „multi-cache“ je poznání více míst (Dřížhal, 2014, online). U multikešek bývá často prvním úkolem výpočetní úloha, kdy výsledné číslo znázorňuje souřadnice, které se následně zadají do GPS navigace, která nás navede na místo, kde se ukrývá keš (McNamara, 2004, online).

Mystery neboli Puzzle Caches

Další velmi hojně vyskytovanou keší je „mystery cache“, česky „mysterka“. Souřadnice zjistíme přímo na serveru keše, a to vyřešením nějakého úkolu v podobě šifry či hádanky, které bývají různě náročné (Dřížhal, 2014, online).

Earth Cache

Kešeři se mohou při návštěvě určité lokality dozvědět zajímavé informace, které se týkají geologie, logicky jsou tedy ukryté v lokalitách geologicky zajímavých. Podmínky pro uznání logu stanoví vždy zakladatel dané keše (Formánková, 2012, online).

Letterbox Hybrid

Pro hledání tohoto typu se používá namísto souřadnic záchytných bodů. Ve schránce bývá uloženo razítko, kterým si kešer zaznamená návštěvu do svého osobního notýsku a zároveň zanechá otisk svého osobního razítka v logbooku pro letterbox.

Event Cache

V tomto případě nejde o tradiční nalezení keše, ale o setkání účastníků této volnočasové aktivity. Místo, kde se kešeři setkají je umístěno na serveru geocachingu, a to ve formě vytvořené události obsahující přesný čas a souřadnice.

Mega-Event Cache

Jak už z typu keše napovídá, znamená to ve skutečnosti setkání více jak 500 geokešerů z celého světa, kteří si vyměňují navzájem své zkušenosti týkající se geocachingu. Tato akce bývá uskutečněna jednou ročně.

Giga-Event Cache

Akce podobného charakteru jako ta předchozí, zúčastněno je však nad 5000 hráčů.

Cache In Trash Out Event (CITO)

Jde o setkání, při kterém probíhá péče o životní prostředí, např. sběrem odpadků (Formánková, 2012, online).

Wherigo Cache

Tento typ keše vznikl v roce 2001, rok po založení geocachingu. Jde o tvorbu hry, která se poté nahraje do GPS zařízení. Obsahuje prvky reálného světa a určité lokalizace. Hráč se tedy na konci hry, kterou hraje v reálu, dostane až ke skutečné fyzické keši.

GPS Adventures Maze Exhibit

Seznamování hráčů geocachingu s GPS technologií pořádané formou přednášek.

Jak ve své knize píše Adamčák (2014), geocaching má edukační prvky a rozvíjí u jedince vědomosti. Učí se např. novému jazyku díky oficiálním stránkám geocachingu, které jsou psané v anglickém jazyce. Přináší jedinci také spoustu různých zkušeností, které nabírá při řešení překážek vedoucí k dané keši. Hráč se může plně účastnit na tom, jaké rozměry bude hra mít, a to zakládáním vlastních schránek, kde uplatní svou tvořivost. Důležitá je také komunikace mezi účastníky, kteří si pomocí ní předávají cenné informace o skrytých geokeších. V neposlední řadě je na místě zmínit, že tato hra spojuje lidi. Ti vytváří týmy, které bývají složené z přátel nebo rodinných příslušníků. Geocaching také vede k pohybové výchově. Je však stále na hráči, jaký typ keše si zvolí. Pokud mu jsou přednější adrenalinové aktivity, může zvolit těžší úroveň trasy. Pokud však preferuje procvičování logického myšlení a s tím spojené různé řešení úloh, nejspíše si zvolí keš zvanou mystery. Je na každém, jakou úroveň trasy a jaký typ keše si vybere. Neměl by však přeceňovat své schopnosti a síly, aby nedošlo ke zbytečnému úrazu.

3.5 Faktory ztěžující přístup

Stejně jako každá aktivita má i geocaching své negativní aspekty. Právě tato kapitola se zaměřuje na popis faktorů, které mohou ztěžovat přístup. Vozíčkářům mohou způsobit značné potíže při hledání kešek, dokonce je mohou odradit od provozování této volnočasové aktivity.

- Placené prémiové členství, jak už bylo zmíněno, kdy na 3 měsíce poplatek činí 9,99 eur a na 1 rok 29,99 eur.
- Pokud nemá hráč zaplacené prémiové členství, vztahuje se na něj nevýhoda, která spočívá v nemoci si vyhledat keše pomocí atributů, což by jistě osoba pohybující se na vozíku ocenila. Dále vyhledání si keše přímo „na míru“ pro vozíčkáře nebo zvolení vhodné trasy, především, co se týče obtížnosti.
- Při hledání keší může dojít k úrazu geokešerů. Je důležité, aby hráč nepřeceňoval své možnosti a správně vyhodnotil své osobní limity.
- Keše, které jsou určené pro vozíčkáře, mohou zakládat osoby nepohybuující se na vozíku, z čehož může pramenit neovládnutí dosáhnout na keš vozíčkářem nebo nesprávné vyhodnocení trasy, kterou by vozíčkář nepřekonal bez pomoci asistenta. Vozíčkář tedy nemá nikdy předem jisté, zda pro něj bude keš dostupná a zda nebude na trase překážka, kterou sám nepřekoná.
- Neexistuje seznam keší pro vozíčkáře, který by byl veřejně dostupný. Není to férové jednání, protože pro intaktní společnost je seznam zcela veřejně dostupný bez poplatků (seznam keší určených pro vozíčkáře viz Příloha D, v tištěné verzi práce je umístěna na CD).

K některým zmíněným nevýhodám může vozíčkářům napomocť webová stránka <http://www.handicaching.com/>, kde mohou hráči psát své poznatky ke konkrétním keším. Například zde přesně vymezují vzdálenost ke keši od počátečních bodů souřadnic, popisují povrch přístupové cesty, překážky vyskytující se na trati, ale také sklon a výšku, ve které je keš umístěna. Nejsou zde však popsány úplně všechny aktivní keše určené pro vozíčkáře.

4 MOŽNOSTI VYUŽITÍ GEOCACHINGU VOZÍČKÁŘI

Následující kapitoly se zabývají výzkumným šetřením. Vymezeny budou hlavní i dílčí cíle a metody, které byly pro tuto práci použity.

4.1 Cíle výzkumného šetření

Cílem tohoto výzkumu je zmapování terénu a konkrétních míst, kde se ukrývají kešky dostupné přímo pro vozíčkáře, které budou ověřeny a hodnoceny samotnou osobou s tělesným postižením pohybující se na vozíku, z hlediska jejich přístupnosti.

Hlavní cíl: Zjistit přístupnost aktivity geocaching pro vozíčkáře.

Dílčí cíl 1: Zjistit skutečnou realitu přístupnosti tras vedoucích k předem vybraným keším dostupných pro vozíčkáře.

Dílčí cíl 2: Zjistit přístupnost samotných keší dostupných pro vozíčkáře.

Dílčí cíl 3: Zjistit, kolik aktivních keší dostupných pro vozíčkáře se ukrývá v jednotlivých krajích České republiky.

Dílčí cíl 4: Zjistit, kolik keší dostupných pro vozíčkáře se podle typu ukrývá v České republice.

Dílčí cíl 5: Zjistit, kolik keší dostupných pro vozíčkáře se ukrývá v největších městech České republiky.

4.2 Metody práce

Pro výzkumnou část byly použity tyto metody:

1. Participantní pozorování jedince s tělesným postižením pohybujícího se na vozíku při hledání kešek přímo v terénu a jejich následné hodnocení.
2. Analýza dat pomocí databáze Groundspeak a placené služby Pocket Query. Grafické zpracování číselných údajů o počtech keší v jednotlivých krajích České republiky a typech.

4.3 Kvantitativní výzkum

V kvantitativním výzkumu pracujeme s číselnými hodnotami. Na počátku bychom měli vymezit problém výzkumu a také stanovit hypotézu neboli předpoklad, kdy cílem je její vyvrácení či potvrzení a následné zpracování do grafů či tabulek (Gavora, 2000).

Tento výzkum byl použit u generování keší určených pro vozíčkáře pomocí placené služby Pocket Query a databáze Groundspeak. Nejprve byly stanoveny hypotézy:

Hypotéza 1: Nejvíce jsou keše ukrývány v krajích s nejvyšším počtem obyvatel. Tedy ve Středočeském kraji se ukrývá nejvíce keší, zatímco v Karlovarském kraji nejméně (Český statistický úřad, 2016, online).

Hypotéza 2: Nejvíce aktivních keší dostupných pro vozíčkáře se ukrývá v kraji, kde se nachází i nejvíce keší, tedy ve Středočeském. Nejméně v Karlovarském kraji.

Hypotéza 3: Nejvíce bude na území České republiky ukryto celkově keší tradičních i pro vozíčkáře, kvůli jednoduchému založení ownerem i nalezení hráčem.

Hypotéza 4: Nejvíce bude ukryto keší dostupných pro vozíčkáře v největších městech České republiky, co se týče rozlohy i počtu obyvatel. Tedy v Praze, Brně a Ostravě.

4.4 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum, který využívá nejrůznější techniky, je používán v humanitních a sociálních vědách (Pavlásek, Nosková, 2013). Creswell (1998, in Hendl, 2016, s. 46) popsal kvalitativní výzkum jako: „... *proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.*“ Je důležité velké množství sběru dat, aby mohl výzkumník následně úspěšně výzkum dokončit a dojít tak k cíli a odpovědím na otázky, které si předem stanovil (Švaříček, Šedřová, 2007).

4.4.1.1 Pozorování

Je to jedna ze základních metod kvalitativního výzkumu (Švaříček, Šedová, 2007). Pozorování je založeno na cílevědomém, plánovitém a systematickém sledování osoby, jejího projevu, její činnosti (Hendl, 2016). Soustřeďuje se „... na vybrané specifické jevy a jedince“ (Pavlásek, Nosková, 2013, s. 72).

Pozorování může vypadat následovně (Hendl, 2016, s. 195):

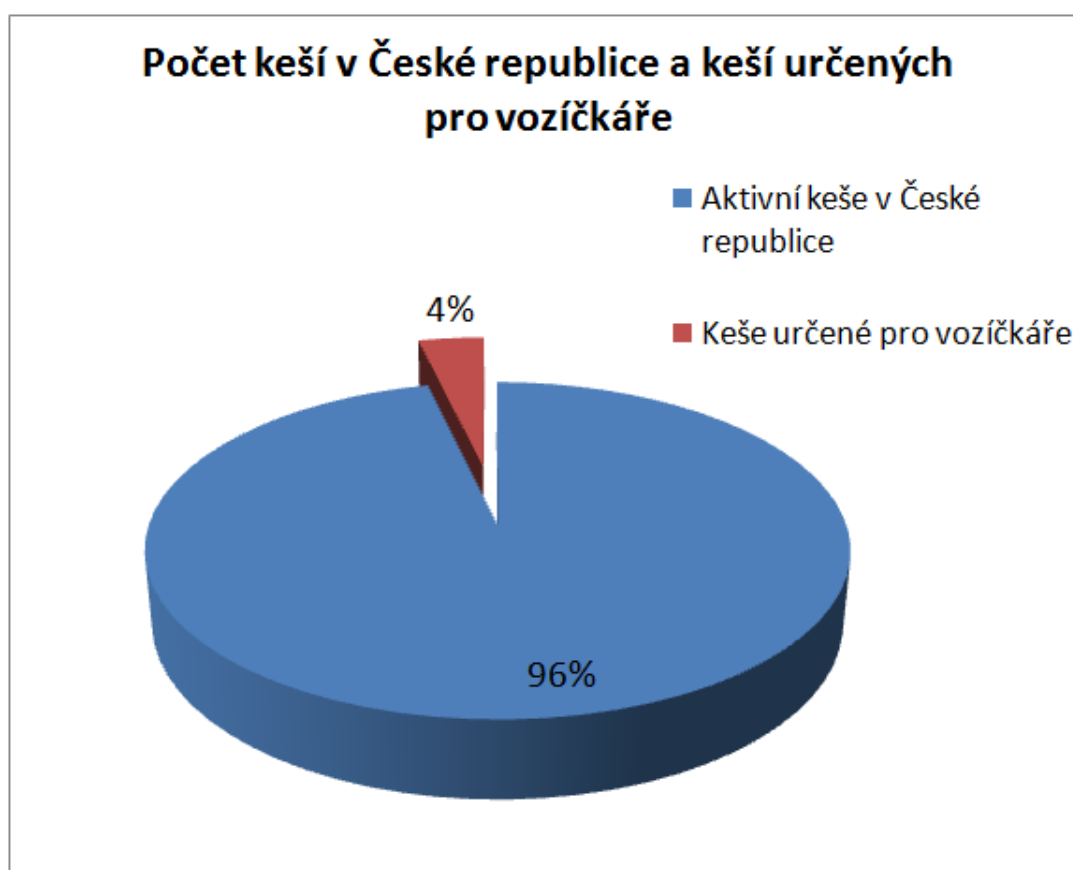
- „Skryté - otevřené pozorování.
- Zúčastněné (participantní) - nezúčastněné (neparticipantní) pozorování.
- Strukturované - nestrukturované pozorování.
- Pozorování v umělé situaci - v přirozené situaci.
- Pozorování sebe samého - někoho jiného.“

Zúčastněné pozorování je metoda, která je využívána pro popsání určitého jevu. Pozorovatel přímo spolupracuje s osobami, které si předem vybral pro své pozorování, při kterém sbírá důležitá data (Hendl, 2016). Právě tato metoda byla použita pro tuto práci, kdy se autorka aktivně účastnila jako pozorovatel při hledání kešek a hodnotila, jak si vede pozorovaný tohoto výzkumu, který probíhal přímo v terénu.

Terénní výzkum může představovat dlouhodobé zkoumání v terénu různého charakteru, ale i získání dat. Za terén můžeme považovat podle amerického kulturního antropologa Jamese Clifforda konkrétní místo, ale také sociální stav (in Pavlásek, Nosková, 2013).

5 KVANTITATIVNÍ ANALÝZA KEŠÍ DOSTUPNÝCH PRO VOZÍČKÁŘE

Následující kapitola se zabývá číselnými údaji o keších v jednotlivých krajích České republiky a podle typu keší. Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, k těmto účelům byla použita veřejná databáze Groundspeak pro zjištění celkového počtu aktivních keší (Groundspeak, Inc., © 2000-2017, online) a placená služba Pocket Query společnosti Groundspeak, kterou mohou využívat uživatelé prémiového účtu. V této práci slouží pro zjištění počtu aktivních keší určených pro vozíčkáře.

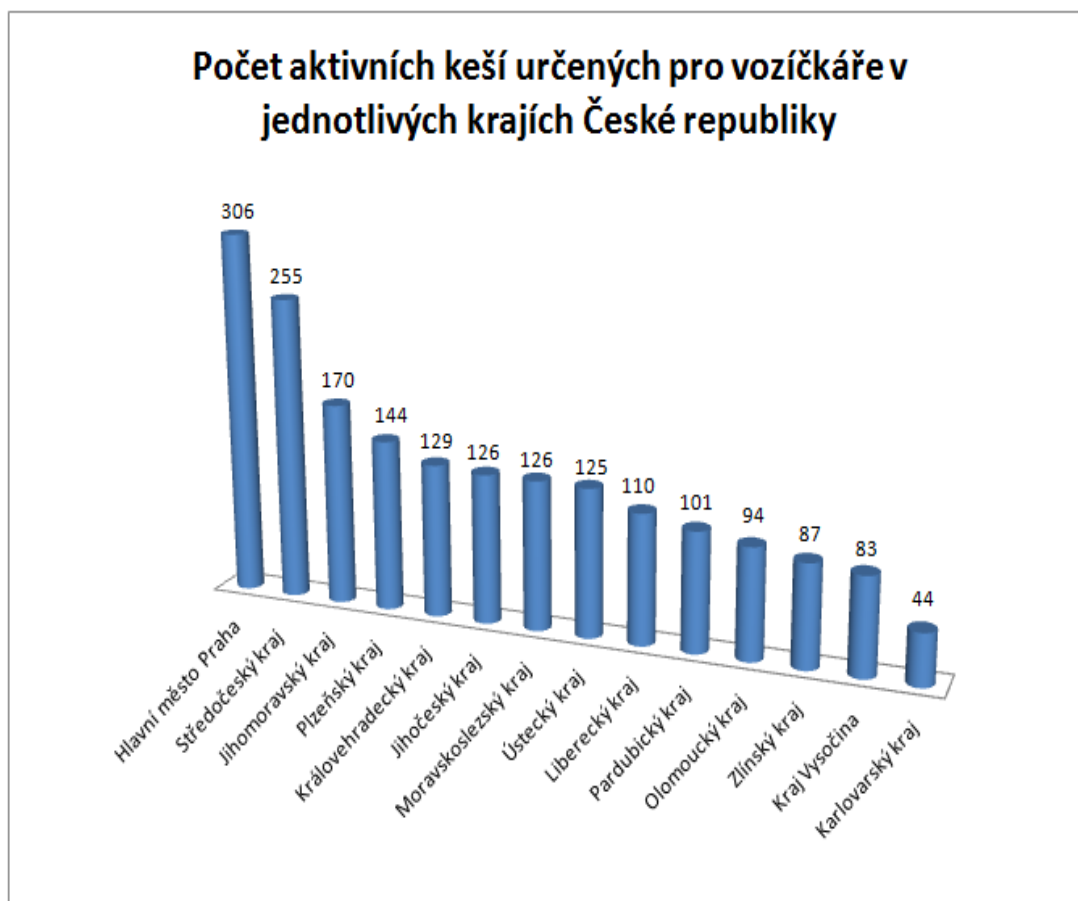

Graf 1 Počet keší v České republice a keší určených pro vozíčkáře

Zdroj: Vlastní zpracování dle databáze Groundspeak

GRAF 1 zaznamenává procentuální srovnání keší v České republice určených pro všechny hráče a z toho keší, kterým je přiřazen atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře ke dni 21. 1. 2017. Jak je vidno, není jich na našem území z celkového počtu

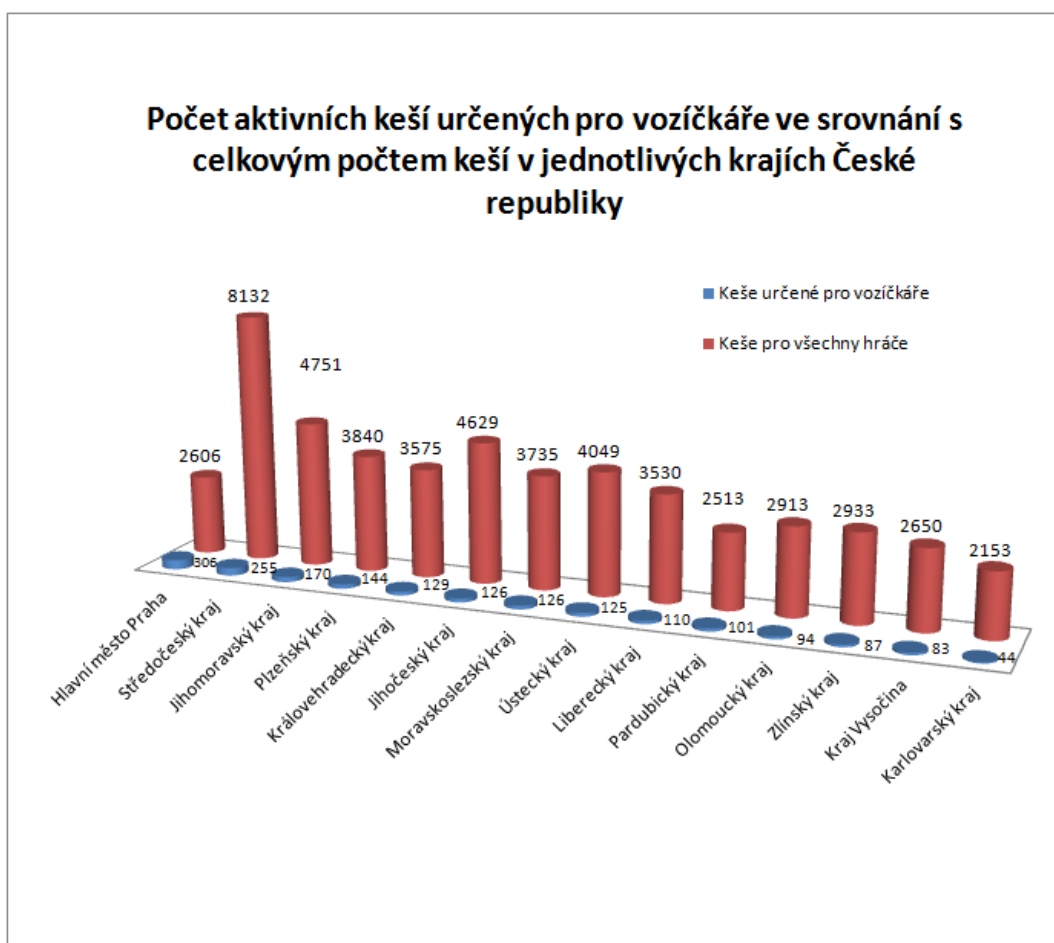
mnoho. Jestliže keše nemají přiřazen tento atribut, neznamená to, že by je vozíčkář neměl „odlovit“. Může hledat všechny keše, které jsou v databázi, avšak nemusí pro něj být přístupné a mohou být těžší ve smyslu jejich nalezení. Stejně tak všichni hráči geocachingu mohou hledat keše označené dostupností pro vozíčkáře. Atribut, který značí nedostupnost pro vozíčkáře (viz Příloha A), je důležité brát v potaz, protože zde může vozíčkáři hrozit nebezpečí úrazu. Ale situace může být i taková, že terén i keš je pro vozíčkáře zcela dostupný, přesto není přiřazen atribut. Zde je vhodné napsat zprávu zakladateli o prosbu s přiřazením tohoto atributu a dále je už na něm samotném, zda vyhoví či nikoliv. Někteří owneři neboli zakladatelé keší se nezabývají tím, zda je místo přístupné pro vozíčkáře. Přitom někdy stačí změnit pouze o kousek místo uložení schránky, která pak může nabýt dostupnosti.

Graf 2 Počet aktivních keší určených pro vozíčkáře v jednotlivých krajích České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle databáze Groundspeak

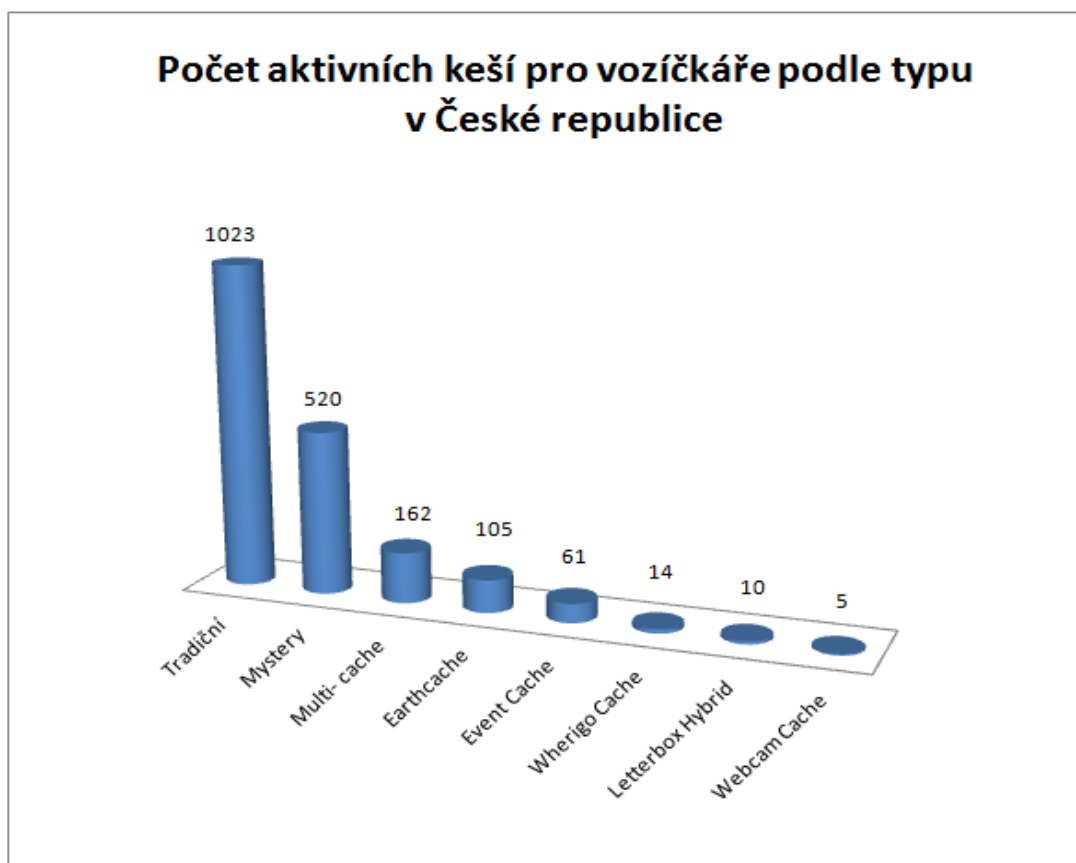
V GRAFU 2 jsou znázorněny jednotlivé počty keší, které jsou určeny pro vozíčkáře, rozděleny podle krajů v České republice ke dni 24. 1. 2017. Keší určených pro vozíčkáře je nejvíce ukryto v kraji Hlavní město Praha. Hráči geocachingu v Karlovarském kraji schovali prozatím nejméně keší pro vozíčkáře. Geokeše bývají ukrývány v největších městech České republiky, což může vést i k problému, že se na místě pohybuje příliš mnoho osob a schránka se tedy špatně „loví“. Je totiž důležité, aby nebyla vzbuzena žádná pozornost u lidí, kteří o této aktivitě nevědí, protože pak dochází k ničení a rozkrádání schránek.

Graf 3 Počet aktivních keší určených pro vozíčkáře ve srovnání s celkovým počtem keší v jednotlivých krajích České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle databáze Groundspeak (Groundspeak, Inc., © 2000-2017a, b, c, d, e, f, g, online)

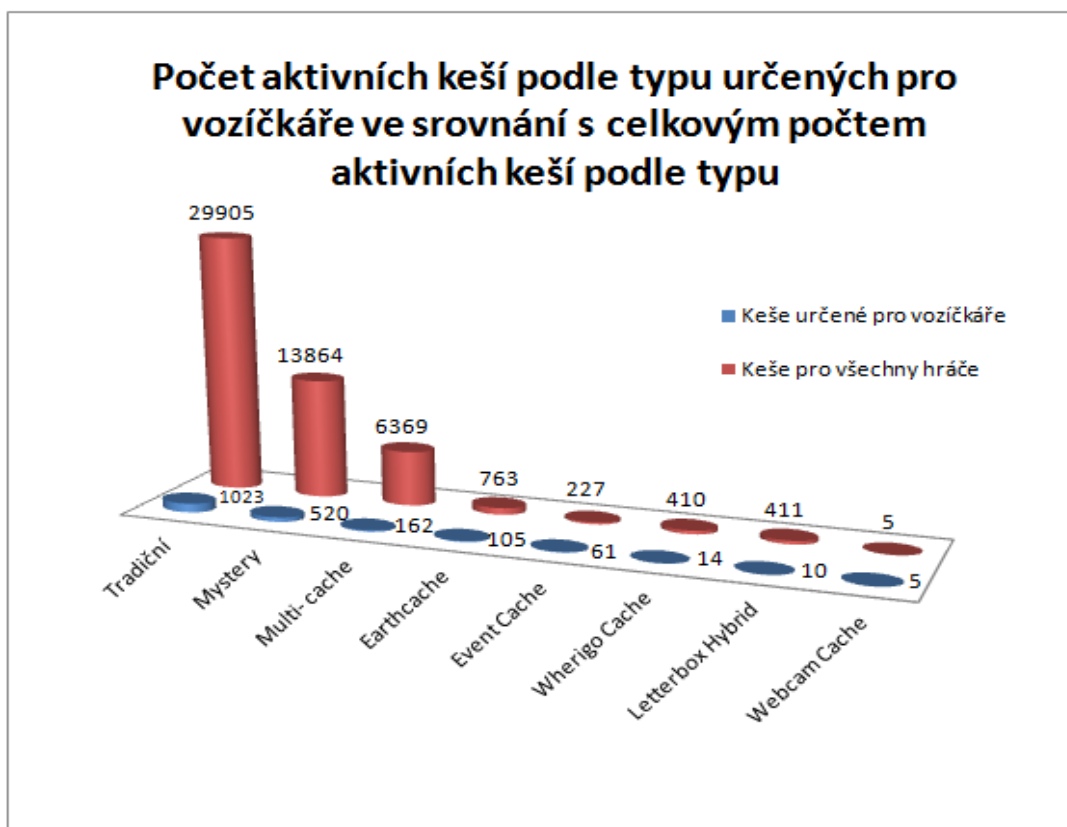
GRAF 3 je zaměřen na srovnání všech keší a z toho keší určených pro vozíčkáře v jednotlivých krajích České republiky dle databáze společnosti Groundspeak ke dni 24. 1. 2017. Počet keší se mění každým dnem, některé nemusí být přístupné v zimním období, zejména co se týče schránek ukrytých ve vodě, která zamrzá a není je proto možné „odlovit“. Většina jich je však přístupná po celý rok. Ve Středočeském kraji, kde žije nejvíce obyvatel (Český statistický úřad, 2016, online), se zároveň nachází i celkově nejvíce ukrytých kešek. Jak už bylo zmíněno v GRAFU 2, je hráči ukryto nejvíce schránek určených pro vozíčkáře v kraji Hlavní město Praha. V Karlovarském kraji s nejmenším počtem obyvatel (Český statistický úřad, 2016, online) se ukrývá nejméně aktivních keší a z toho i nejméně keší určených pro vozíčkáře. Počet keší na našem území neustále roste a přibývá i počet hráčů a zakladatelů keší.

Graf 4 Počet aktivních keší pro vozíčkáře podle typu v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování dle databáze Groundspeak

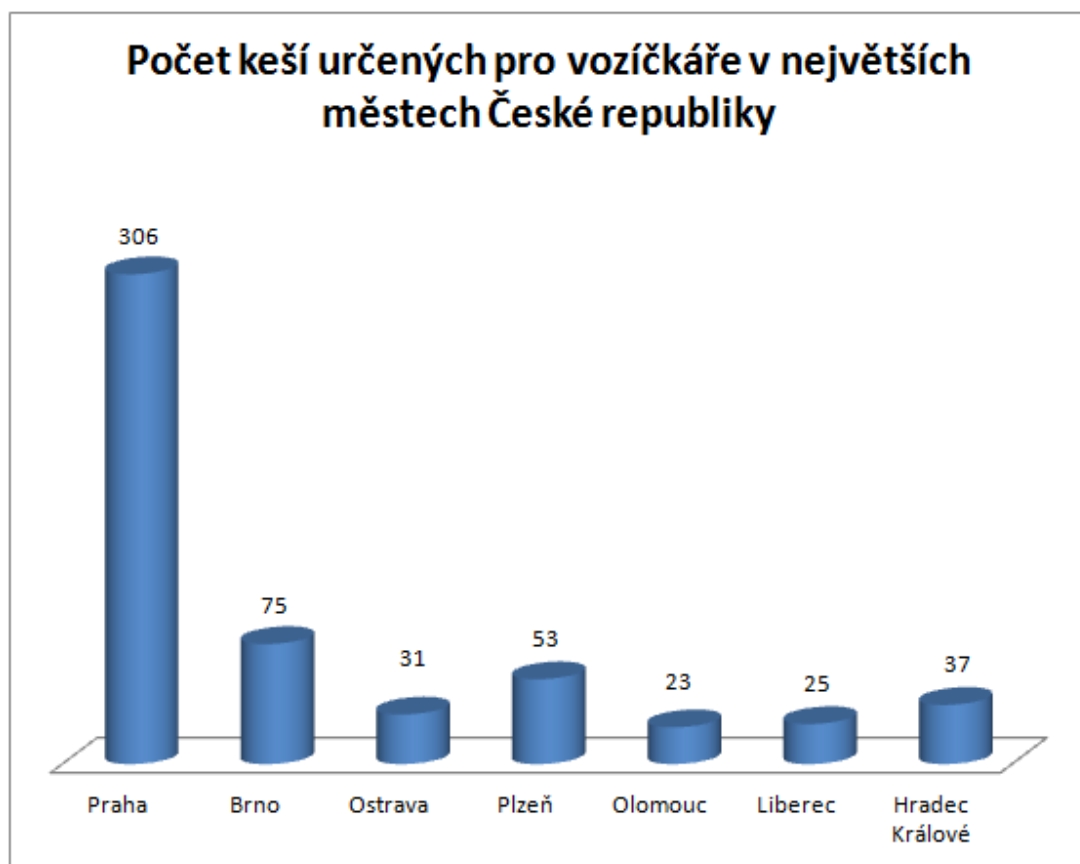
V GRAFU 4 můžeme vidět počet keší rozdělených podle jejich typu, které jsou určeny pro vozíčkáře ke dni 24. 1. 2017. Údaje byly použity z placené služby Pocket Query, která je funkční po založení prémiového účtu na oficiálních stránkách geocachingu. Nejvíce založených keší pro vozíčkáře představují tradiční kešky, které se doporučují nejen začínajícím hráčům. Pro vozíčkáře tak může být nejjednodušší k nalezení, ale nemusí to tak být vždy. Při jejich hledání mohou potrápít i zkušeného hráče. Jednoduchost spočívá v tom, že se pouze zadají GPS souřadnice do navigace, která již navede na místo, kde se ukrývá samotná keš. Nejméně se zakládají tzv. webcam keše, což je druh virtuální keše. Přes webkameru je nutné se vyfotit podle předem stanovených podmínek zakladatele této keše. Fotografie je pak důležité vložit na webovou stránku keše a založovat se. Od roku 2005 se tento typ již nezakládá, ale v provozu jich je na území České republiky stále 5 (GeoWiki, 2012, online).

Graf 5 Počet aktivních keší podle typu určených pro vozíčkáře ve srovnání s celkovým počtem aktivních keší podle typu

Zdroj: Vlastní zpracování dle databáze Groundspeak

GRAF 5 srovnává jednotlivé typy keší pro všechny hráče a z toho ty, které jsou označené atributem symbolizujícím dostupnost pro vozíčkáře. Nejrozšířenějším a zároveň nejvíce vyhledávaným typem keše samotnými hráči geocachingu je tradiční, kterých je zároveň nejvíce i co se týče dostupnosti pro vozíčkáře. Na území České republiky se celkově ukrývá 29 905 keší tohoto typu, z toho 1 023 ke dni 24. 1. 2017 jsou dostupné pro vozíčkáře. Dále to jsou mystery keše a tzv. „multiny“.

Graf 6 Počet keší určených pro vozíčkáře v největších městech České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle databáze Groundspeak

GRAF 6 udává počet keší určených pro vozíčkáře v největších městech České republiky ke dni 1. 2. 2017. Zajímavost může být spatřena v nízkém počtu keší v Ostravě, kterých je pouhých 31, vzhledem k třetímu, rozlohou i počtem obyvatel, největšímu městu České republiky (Český statistický úřad, 2016, online). V Plzni i Hradci Králové je keší více. V hlavním městě Praha je výrazně nejvíce keší, které by měly být dostupné pro

vozičkáře. Kešeri často umisťují keše poblíž svého bydliště, aby mohli v případě zničení schránky nebo logbooku, co nejrychleji keš opravit.

6 TERÉNNÍ VÝZKUM

Cílem této práce je zmapování tras vedoucích ke konkrétním keším určených pro vozíčkáře a samotných keší a zjistit tak přístupnost hry geocaching pro vozíčkáře. Pro tento výzkum byl vybrán muž středního věku s tělesným postižením, který je upoután na invalidním vozíku kvůli ochrnutí obou dolních končetin po operaci nádoru na páteři. S Jaroslavem má autorka formální vztah, přesto se znají již 5 let, což znamenalo pro tento výzkum vzájemnou důvěru a bezproblémovou komunikaci. Jaroslav o této volnočasové aktivitě dosud nevěděl, proto mu byla vysvětlena základní pravidla. Pro výzkum v terénu byla použita metoda zúčastněného pozorování.

6.1 Údaje o účastníkovi terénního výzkumu

Jaroslav (58 let) se narodil v roce 1958 do úplné rodiny, prožil bezstarostné dětství. Má jednoho mladšího bratra (51 let). Vyučen je v oboru nástrojař. Pracoval jako nástrojař, zámečnick, svářeč, prodavač a na pozici mistr údržby. Je ženatý a má dvě děti, syna (25 let) a dceru (28 let). Mezi jeho hlavní volnočasové aktivity patřil sport, konkrétně hokej a volejbal.

V roce 2005 ve věku 47 let došlo ke zjištění onemocnění. Kvůli velkým bolestem zad byl vyšetřen pomocí magnetické rezonance, při které byl zjištěn nádor v oblasti hrudní páteře. Do té doby zcela zdravý. V Ústřední vojenské nemocnici v Praze proběhla operace, při které došlo k porušení míchy v oblasti Th 3-5 a následnému ochrnutí obou dolních končetin. Byla mu diagnostikována vysoká paraplegie. Po operaci pravidelně rehabilitoval a cvičil. Psychický stav poměrně dobrý. Po 5 letech od operace začal Jaroslav pracovat v chráněné dílně, konkrétně se jednalo o kancelářskou činnost, kterou provozoval 4 roky. Nyní pracuje na počítači u soukromníka a pobírá plný invalidní důchod.

Pohybuje se na mechanickém invalidním vozíku, k velkým vzdálenostem využívá automobil, který je upraven. Umožňuje ruční ovládání plynu, brzdy a spojky. O nemoci bez zábran hovoří. Je schopen sebeobsluhy, v domě využívá madla na zdi u WC a v koupelně.

6.2 Realizace výzkumného šetření

Nejprve jsem si založila placený prémiový účet, díky kterému jsem mohla plně využít službu Pocket Query, která vygeneruje keše podle určitých požadavků. Ty se vztahovaly především na keše určené pro vozíčkáře, které jsou zároveň v nejbližším okolí místa bydliště účastníka výzkumu, a také na to, aby byla keš přístupná v zimním období z důvodu realizace výzkumu. Poté jsem vybrala 5 keší, které budou podrobně popsány v následujících podkapitolách. K těmto účelům jsou využívány konkrétní webové stránky keší, kde je jejich popis, GPS souřadnice a legenda. Popisy keší jsou ponechány v původním znění, po jazykové stránce se objevují pravopisné chyby, u některých chybí diakritika. Ke hledání samotných schránek nám pomohla GPS navigace, konkrétně se jednalo o model Garmin GPSmap 62st. Jaroslava jsem seznámila s jejími funkcemi i prací s ní. Ke konkrétním keším jsme dojížděli automobilem.

6.2.1 Hodnocení keší a trasy

Keše, které byly „odloveny“ se následně hodnotily podle předem stanovených kritérií. Hodnocena byla trasa vedoucí ke keši a přístupnost samotné keše. Trasa byla rozdělena na trasu 1, která znamenala bezbariérový přístup terénu a cesty vedoucí ke keši od počátečních souřadnicových bodů. Trasa 2 představovala překážky drobného charakteru, k jejichž překonání potřebuje vozíčkář pomoc druhé osoby. Trasa 3 byla vymezena jako nedostupná pro vozíčkáře. Hodnocení dostupnosti keší bylo též rozděleno na tři stupně. Keš 1 značila dostupnost samotné keše. Keší 2 bylo hodnoceno nedosáhnutí na keš vozíčkářem a nenalezení schránky bylo označeno jako keš 3.

TRASA 1	Vozíčkář bez pomoci druhé osoby zvládne trasu, bezbariérová trasa.
TRASA 2	Vozíčkář zvládne trasu s pomocí asistenta, drobné překážky na trase (obrubníky, schody, apod.)
TRASA 3	Vozíčkář nezvládne trasu ani s pomocí asistenta.

Tabulka 1 **Hodnocení trasy vedoucí ke keši**

Zdroj: Vlastní zpracování

KEŠ 1	Vozíčkář dokáže bez pomoci najít keš a zvednout ji.
KEŠ 2	Vozíčkář najde (vidí) keš, ale nedosáhne na ni bez pomoci asistenta.
KEŠ 3	Keš nebyla nalezena.

Tabulka 2 **Hodnocení přístupnosti samotné keše**

Zdroj: Vlastní zpracování

6.3 První keš

Tato keš by měla být snadno dostupnou pro vozičkáře, co se týče terénu i samotné keše. Příprava byla jednoduchá právě kvůli typu geokeše. Nejdříve jsme si opsali všechny údaje, které jsou důležité pro nalezení keše. Především GPS souřadnice a nápovědu, kde by se měla nacházet či jakou má podobu (viz legenda). S Jaroslavem jsme dojeli automobilem na místo, kde se měla nacházet podle mapy, která je také k dispozici na webové stránce této keše, schránka. Je dobré si naplánovat trasu i co se týče parkování, které bylo možné přímo u kostela, kde se ukrývala keška. Jaroslav zadal souřadnice do GPS navigace, která ho přesně navedla na zajímavé místo, kde začalo samotné hledání.

Název keše: Nový kostel

Typ keše: Tradiční

GPS souřadnice: N 49° 51.981 E 016° 18.938

Obtížnost: 1

Terén: 1

Atributy:

	JÍZDNÍ KOLO
	DOSTUPNÉ V ZIMĚ
	DOSTUPNÉ KDYKOLIV (24 HODIN DENNĚ, 7 DNÍ V TÝDNU)
	VHODNÁ PRO TURISTY
	NUTNĚ DŮKLADNĚ KRYTÍ

	DOSTUPNÉ PRO VOZÍČKÁŘE
	VHODNÁ PRO DĚTI
	DOSTUPNÉ PRO KOČÁREK
	PSI

Tabulka 3 Seznam atributů u keše Nový kostel

Zdroj: Vlastní zpracování dle webové stránky keše Nový kostel (Monettka, 2014, online)

Popis keše: cituji zakladatele kešky: „*Nový kostel v Litomyšli je modlitebnou Sboru Církve bratrské. Moderní stavba se střídavě skloněnou střechou byla vystavěna v letech 2008–2010 podle návrhu brněnského architekta Zdeňka Fránka. Kostel, ve kterém se konají také koncerty a výstavy, byl slavnostně otevřen 4. prosince 2010. Církev bratrská v Litomyšli v roce 2009 oslavila 100 let od založení svého místního sboru. Od dob vzniku užívala dům ve vilové zástavbě v Nádražní ulici, v posledních letech z kapacitních důvodů další prostory, určené primárně k jinému účelu (např. kongresový sál hotelu Zlatá Hvězda). Nakonec vznikla myšlenka vybudovat prostory nové. Vítěznou studii zpracovala architektonická kancelář Fránek Architects. Unikátním prvkem je zahloubení modlitebny do travnatého terénu. Stavba disponuje sálem pro cca 150 lidí, dvěma víceúčelovými klubovny a společenským vestibulem. Ve druhém podlaží je byt pro rodinu kazatele sboru. Stavba si vyžádala 19,5 milionu korun. V roce 2012 nominovali odborníci Nový kostel spolu s osmi dalšími českými stavbami do prestižní architektonické soutěže Mies van der Rohe Award v Barceloně.*“ (Monettka, 2014, online)

Legenda: Pod Frankem, neprší na mě.

6.3.1 Hodnocení první keše

Keš byla hodnocena podle již zmíněných předem stanovených kritérií.

Hodnocení trasy vedoucí ke keši: Hodnotíme jako TRASA 1, protože nepředstavovala žádné překážky, které by způsobily Jaroslavovi sebemenší potíže a potřeboval by tak pomoc druhé osoby. Cesta byla pokryta vrstvou sněhu, ale kluzká nebyla, protože byla zřejmě průběžně udržována. Před hlavním vchodem do kostela byl dostatečně velký prostor vhodný pro jízdu na vozíčku. Zakladatel keše hodnotil terén stupněm 1, což odpovídá i reálné skutečnosti.

Hodnocení přístupnosti samotné keše: Hodnotíme jako KEŠ 1, protože Jaroslav bez pomoci našel keš, kterou bez námahy uchopil. Nejprve však nevěděl, kde se keš ukrývá, už i kvůli tomu, že neměl žádné zkušenosti s touto aktivitou a hledáním keší. Bylo mu vysvětleno, že keš nemůže být na první pohled vidět. Zkoušel tedy hledat u stojící nástěnky a zkontroloval i zábradlí. Poté se přemístil blíže ke kostelu, kde byly v úrovni vozíčkáře okna s vnějšími parapety, kde pod jedním z nich byla právě keška v podobě obalu od šumivých tablet ukryta. Toto hodnocení odpovídá i hodnocení zakladatele kešky. Drobný problém nastal ve chvíli, kdy chtěl Jaroslav vytáhnout logbook ze schránky, která byla příliš úzká. Notýsek nešel vyjmout prsty, ale vozíčkář si pomohl propiskou.

Obrázek 1 Ukázka keše Nový kostel

Zdroj: Vlastní fotografie

Obrázek 2 Ukázka z místa, kde se nachází samotná keš Nový kostel

Zdroj: Vlastní fotografie

6.4 Druhá keš

Druhou tradiční keš jsem vybrala právě kvůli terénu, který byl hodnocen zakladatelem kešky stupněm 2. V pravidlech geocachingu však stojí, že by měl být terén dostupný vozíčkářům hodnocen stupněm 1. Trasa však nepředstavovala žádné potíže vozíčkáři, nerozumím proto hodnocení ze strany zakladatele schránky. Nejdříve jsme opsali všechny údaje, které jsou důležité pro nalezení keše. Především GPS souřadnice a nápovědu, kde by se měla nacházet či jakou má podobu (viz legenda). Na místo jsme dojeli automobilem, kde bylo možné zaparkovat. Poté zadal Jaroslav souřadnice do GPS navigace a ta nás navedla na místo ukryté keše.

Název keše: Červený kostel Svitavy

Typ keše: Tradiční

GPS souřadnice: N 49° 45.147 E 016° 28.170

Obtížnost: 1

Terén: 2

Atributy:

	MOTOCYKL
	JÍZDNÍ KOLO
	VYŽADUJE ÚDRŽBU SCHRÁNKY
	MOŽNOST PARKOVÁNÍ
	DOSTUPNÉ PRO VOZIČKÁŘE
	DOSTUPNÉ PRO KOČÁREK
	PSI

Tabulka 4 Seznam atributů u keše Červený kostel Svitavy

Zdroj: Vlastní zpracování dle webové stránky keše Červený kostel Svitavy (DuoMuff, 2007, online)

Popis keše: cituji zakladatele kešky: „Jedná se o lehkou tradicionálku, která Vás zavede k jedné zajímavé památce ve Svitavách a to k "**Cervenému**" kostelu neboli **Kostelu Sv. Josefa**. Pseudorománská trojlodní stavba kostela svatého Josefa byla založena v roce 1894 a stojí v katastru obce Ctyricet Lánu. Byla vybudována na základe plánu dvorního stavitele Josefa Schmalzhoffera z Vídne. Stavbu prováděl stavitel Václav Ryšavý. Vnitřní malby zhotovil kostelní malíř Erwin Bubenik z Lince v roce 1910 a bohatou

vnitřní dekoraci Max Schmalzl. Hlavní oltář a čtyři postranní oltáře, bohatě zdobená kazatelna jsou dílem Ferdinanda Stuffleussera ze svatého Ulrychu v Tyrolích. Oltářní stul z mramoru je dílem J. E. Tomaly z Brna. Na zdech hlavní lodi chrámu stojí sedm soch. Pozoruhodné jsou sochy svatého Josefa a apoštola svatého Ondřeje a svatého Jakuba. Veže kostela byly opatřeny zvony, které do 1. světové války byly největšími zvony ve Svitavách. Slavnostního otevření a vysvěcení se kostel dočkal v roce 1896. Ke kostelu patřil klášter redemptoristu, kteří do Svitav přešli z koleje v Koclírove, kde tato kolej vznikla v roce 1855. V roce 1950 při akci StB, která byla namířena proti klášterum, byla tato kolej zrušena a redemptoristé byli odvezeni do oblasti Králík. Po jejich odchodu existoval zámer, který počítal se zřízením bytu v prostorách kláštera. Presto budovu kláštera získává nemocnice a zřizuje zde lužkové oddelení. V blízkosti kostela se nachází menší parcík, který je ale přístupný pouze pro návštěvníky nemocničního oddelení, které se právě v prostorách kostela dnes nachází. Za účelem získání finančních prostředků na obnovu vznikl Nadacní fond kostela sv. Josefa. Z jeho prostředků je fond postupně opravován.” (DuoMuff, 2007, online)

Legenda: Magnet

6.4.1 Hodnocení druhé keše

Keš byla hodnocena podle již zmíněných předem stanovených kritérií.

Hodnocení trasy vedoucí ke keši: Hodnotíme jako TRASA 1, vozičkář nepotřeboval pomoc asistenta, na trase nebyly žádné překážky. Cesta ke keši vedla po chodníku, který byl dostatečně široký pro invalidní vozík a bezbariérově upraven. Jaroslav se přemístil na druhou stranu naproti chodníku, kde se nacházelo parkoviště s několika místy vyhrazenými pro vozidla přepravující vozičkáře, vzhledem k parkujícím automobilům jsme však museli být obezřetní.

Hodnocení přístupnosti samotné keše: Hodnotíme jako KEŠ 2, Jaroslav se správně domníval, kde je keš ukryta. Z důvodu umístění na zadní straně dopravní značky nebylo možné, aby na ni z vozíku sám bez pomoci asistenta dosáhnul. Dopravní značka stála za obrubníkem, což by nepředstavovalo až takový problém, kdyby byla keš umístěna v úrovni vozičkáře na tyči. Zřejmě nebyla takto umístěna z důvodu snadného zničení.

Zakladatel této keše by měl atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře odstranit nebo změnit místo úkrytu keše tak, aby byla skutečně dostupná i vozíčkářům.

Obrázek 3 Ukázka nepřístupnosti samotné keše Červený kostel Svitavy

Zdroj: Vlastní fotografie

Z důvodu nedostupnosti samotné keše, které byl přidělen atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře, jsem se rozhodla napsat zprávu zakladateli schránky s žádostí o vyjádření se k této záležitosti. S uveřejněním soukromé korespondence zakladatel souhlasil. Jméno zakladatele keše není zveřejněno z důvodu ochrany osobních údajů, zveřejněna je pouze přezdívka, pod kterou vystupuje v této hře. Zakladatel uznal, že keš nebyla skutečně pro vozíčkáře dostupná, situaci vyřešil odstraněním atributu, což bylo zřejmě nejjednodušším řešením.

Yesterday at 3:37 PM

Ohledně GC17QZA: Cervený kostel Svitavy – Dobrý den, dne 25. 1. 2017 jsme chtěli najít společně s osobou pohybující se na invalidním vozíku tuto keš označenou atributem symbolizující dostupnost pro vozíčkáře. Terén byl pro vozíčkáře přístupný, ale nemohl dosáhnout na samotnou keš, která byla příliš vysoko (zadní strana dopravní značky). V pravidlech geocachingu však stojí cituji: „Keš může být označena jako dostupná pro vozíčkáře, pokud je člověk na vozíku bez cizí pomoci schopen dojet přímo ke keši a snadno na ni dosáhnout, tj. keš není umístěna vysoko a příjezdu nebrání žádné terénní překážky (např. obrubníky). Keše vhodné pro vozíčkáře se zároveň označují obtížností terénu 1.“

Prosím proto o smazání atributu symbolizující dostupnost pro vozíčkáře nebo o přesunutí keše na místo, které bude opravdu přístupné pro tyto osoby. Prosím o vyjádření, děkuji a přeji hezký den.

Markéta Varyšová

Obrázek 4 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Červený kostel Svitavy. Zpráva autorky.

Zdroj: Screenshot zprávy autorky

Dobrý den,

dříve keš opravdu takto přístupná byla, zapoměli jsme upravit atributy při přesunu keše na jiné místo.

Omlouváme se.

Pěkný den.

Obrázek 5 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Červený kostel Svitavy. Odpověď zakladatele keše.

Zdroj: Screenshot odpovědi zakladatele keše Červený kostel Svitavy

Před smazáním atributu, který symbolizoval dostupnost pro vozičkáře (vpravo dole), vypadala webová stránka keše Červený kostel Svitavy takto:

Cerveny kostel Svitavy GC17QZA ▼
Keš založil [DuoMuff](#) Napsat autorovi Založeno : 2. 12. 2007

Obtížnost: ★★★★★ Velikost: (mikro)
Terén: ★★★★★ 4 Oblíbené ▼

N 49° 45.147 E 016° 28.170
UTM: 33U E 605852 N 5512143

V Pardubický kraj, Czech Republic
◀ W 14 km od tvých domovských souřadnic

Vytisknout: [Bez logů](#) [5 logů](#) [10 logů](#) [Vyhledat trasu](#)

Stáhnout: [Přečíst si o možnostech stahování trasových bodů](#)

LOC GPX Přenést do GPS

Upozornění Na využívání služeb Geocaching.com se vztahují podmínky užití a [zřeknutí se zodpovědnosti](#).

Log geocache

- [Zobrazit fotogalerii \(85\)](#)
- [Sledovat tuto kešku \(6\)](#)
- [Bookmark](#)
- [Ignorovat](#)

Atributy

Co jsou to atributy?

Obrázek 6 Záhloví webové stránky keše Červený kostel Svitavy před smazáním atributu

Zdroj: DuoMuff, 2007, online. Screenshot webové stránky keše Červený kostel Svitavy

Zakladatel odstranil atribut symbolizující dostupnost pro vozičkáře (vpravo dole). Nyní vypadá webová stránka keše Červený kostel Svitavy následovně:

Cerveny kostel Svitavy GC17QZA ▼
Keš založil [DuoMuff](#) Napsat autorovi Založeno : 2. 12. 2007

Obtížnost: ★★★★★ Velikost: (mikro)
Terén: ★★★★★ 4 Oblíbené ▼

N 49° 45.147 E 016° 28.170
UTM: 33U E 605852 N 5512143

V Pardubický kraj, Czech Republic
◀ W 14 km od tvých domovských souřadnic

Vytisknout: [Bez logů](#) [5 logů](#) [10 logů](#) [Vyhledat trasu](#)

Stáhnout: [Přečíst si o možnostech stahování trasových bodů](#)

LOC GPX Přenést do GPS

Upozornění Na využívání služeb Geocaching.com se vztahují podmínky užití a [zřeknutí se zodpovědnosti](#).

Log geocache

- [Zobrazit fotogalerii \(85\)](#)
- [Sledovat tuto kešku \(6\)](#)
- [Bookmark](#)
- [Ignorovat](#)

Atributy

Co jsou to atributy?

Obrázek 7 Záhloví webové stránky keše Červený kostel Svitavy po smazání atributu

Zdroj: DuoMuff, 2007, online. Screenshot webové stránky keše Červený kostel Svitavy

6.5 Třetí keš

Tato keš byla vybírána především podle hodnocení obtížnosti přístupnosti samotné keše, u které by se měl atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře odstranit nebo přesunout keš na jiné místo, které by bylo opravdu dostupné pro osoby pohybující se na vozíku. Nejdříve jsme opsali všechny údaje, které jsou důležité pro nalezení keše. Především GPS souřadnice a nápovědu, kde by se měla nacházet či jakou má podobu (viz legenda). Nápověda často geokešerovi pomůže při hledání. Na místo jsme dojeli automobilem, bylo zde možné zaparkovat. Jaroslav poté zadal souřadnice do GPS navigace, která ukázala, že se nacházíme v blízké vzdálenosti od keše.

Název keše: Židovský hřbitov/Svitavy

Typ keše: Tradiční

GPS souřadnice: N 49° 45.544 E 016° 29.644

Obtížnost: 1,5

Terén: 1

Atributy:

	JÍZDNÍ KOLO, MOTOCYKL
	DOSTUPNÉ V ZIMĚ
	DOSTUPNÉ KDYKOLIV (24 HODIN DENNĚ, 7 DNÍ V TÝDNU)
	VYŽADUJE ÚDRŽBU SCHRÁNKY
	VEŘEJNÁ DOPRAVA
	DOSTUPNÉ PRO VOZÍČKÁŘE
	VHODNÁ PRO DĚTI

	DOSTUPNÉ PRO KOČÁREK
	MOŽNOST PARKOVÁNÍ

Tabulka 5 Seznam atributů u keše Židovský hřbitov/Svitavy

Zdroj: Vlastní zpracování dle webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy (Dartanan, 2008, online)

Popis keše: cituji zakladatele kešky: „*Přístupnost cache je velmi jednoduchá, neboť je hřbitov viditelný z vedlejší silnice. Tato cache je zaměřena na židovskou obec ve městě Svítavy. Tento hřbitov sloužil od roku 1892 židovské náboženské obci ve Svítavách. Obec založili Svítavští židé roku 1890 a synagoga si postavili v roce 1902. Po německé okupaci pohraničí byla synagoga 10. listopadu 1938 vypálena a většina členu židovské obce zavražděna v nacistických koncentračních a vyhlazovacích táborech. Náhrobky opuštěného hřbitova byly v letech 1938-45 a v poválečné době zcela zničeny. V roce 2000 byl hřbitov vrácen židovské obci v Praze. Město Svítavy jej nechalo na vlastní náklady pietně upravit. (text na uvítací desce na hřbitově). Dříve zmíněná synagoga byla na místě dnešního autobusového nádraží, kde můžete při absenci geovozidla začít hledání, neboť hřbitov je u autobusové zastávky na trase Svítavy - Moravská Třebová (zastávka Svítavy, rozvodna). Na hřbitově prosím dbejte na nepsaný hřbitovní rád. 9.8.2009 Krabicka zvětsena na velikost small, neb micro je na každém kroku po celých Svítavách a není kam dát TB a GC. Taky jsem krabicku posunul o kousek vedle, neb zídka je ještě v horsím stavu než byla na začátku existence cache.*” (Dartanan, 2008, online)

Legenda: Poslední strom v řadě

6.5.1 Hodnocení třetí keše

Keš byla hodnocena podle již zmíněných předem stanovených kritérií.

Hodnocení trasy vedoucí ke keši: Hodnotíme jako TRASA 3, Jaroslav dojel bez pomoci asistenta na místo, kde se měla schovávat keš. Trasa nebyla příliš zpevněná, proto-

že se jednalo o polní cestu, navíc pokrytou sněhem. Jaroslav si však poradil i s tímto nerovným terénem. Problém nastal tehdy, kdy uviděl keš, která však byla ukryta u stromu pod příkrým svahem. Jaroslav odmítnul pro keš zajet, nechtěl riskovat pád z vozíku, který by zřejmě následoval. Někteří vozíčkáři by mohli vlivem nesprávného vyhodnocení tohoto terénu, představující příkrý svah, přijít k úrazu pádem z vozíku a bez asistenta by se zřejmě sami nedostali zpět na cestu. Terén je pro vozíčkáře velmi nebezpečný.

Hodnocení přístupnosti samotné keše: Hodnocení je zde sporné, Jaroslav kešku zahlédl a zřejmě by na ni i dosáhnul, ale vedoucí trasa k ní nebyla bohužel přístupná. Proto jsem sama vytáhla keš a zanesla ji vozíčkáři, aby se mohl podívat, co schránka v podobě malého boxu na svačinu ukrývá.

Obrázek 8 Ukázka nepřístupného terénu pro vozíčkáře u keše Židovský hřbitov/Svitavy

Zdroj: Vlastní fotografie

Z důvodu nedostupnosti trasy vedoucí ke keši, které byl přidělen atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře, jsem se rozhodla napsat zprávu zakladateli schránky s žádostí o vyjádření se k této záležitosti. S uveřejněním soukromé korespondence zakladatel souhlasil. Jméno zakladatele keše není zveřejněno z důvodu ochrany osobních údajů, zveřejněna je pouze přezdívka, pod kterou vystupuje v této hře. Zakladatel uznal, že keš nebyla skutečně pro vozíčkáře dostupná, situaci vyřešil odstraněním atributu, což bylo zřejmě nejjednodušším řešením.

dartanan

Today at 3:32 PM

Ohledně GC1HM02: Zidovsky hrbítov / Svitavy – Dobrý den, dne 25. 1. 2017 jsme chtěli najít společně s osobou pohybující se na invalidním vozíku tuto keš označenou atributem symbolizující dostupnost pro vozíčkáře. Trasa vedoucí ke keši nebyla pro vozíčkáře přístupná (příkrý svah), proto nemohl dosáhnout na samotnou keš. Ale v pravidlech geocachingu stojí cituji: „Keš může být označena jako dostupná pro vozíčkáře, pokud je člověk na vozíku bez cizí pomoci schopen dojet přímo ke keši a snadno na ni dosáhnout, tj. keš není umístěna vysoko a příjezdu nebrání žádné terénní překážky (např. obrubníky). Keše vhodné pro vozíčkáře se zároveň označují obtížností terénu 1.“ Prosím proto o smazání atributu symbolizující dostupnost pro vozíčkáře nebo o přesunutí keše na místo, které bude opravdu přístupné pro tyto osoby. Prosím o vyjádření, děkuji a přeji hezký den.
Markéta Varyšová

Obrázek 9 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Židovský hřbitov/Svitavy. Zpráva autorky.

Zdroj: Screenshot zprávy autorky

Dobrý den, děkuji za informaci ohledně atributu pro vozíčkáře. Cache byla původně umístěna na přístupném místě, ale zde se po pár týdnech ztratila, po obnově vydržela na stejném místě pouze týden. Proto jsem ji přesunul na jiné místo, kde nic nebránilo přístupu vozíčkářům a ti ji mohli odlovit. Problém nastal tehdy, kdy ji někdo přesunul o kus dále ze svahu a při údržbě i já jako owner jsem měl problém ji najít. Nové místo se mi zdálo lepší než mnou navržené pro přemístění, ale už jsem zapomněl překontrolovat dosažitelnost. Atribut změní.

S přáním pěkného dne

Obrázek 10 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Židovský hřbitov/Svitavy. Odpověď zakladatele keše.

Zdroj: Screenshot odpovědi zakladatele keše Židovský hřbitov/Svitavy

Před smazáním atributu, který symbolizoval dostupnost pro vozíčkáře (vpravo dole), vypadala webová stránka keše Židovský hřbitov/Svitavy takto:

Obrázek 11 Záhloví webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy před smazáním atributu

Zdroj: Dartanan, 2008, online. Screenshot webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy

Zakladatel odstranil atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře (vpravo dole).
Nyní vypadá webová stránka keše Židovský hřbitov/Svitavy následovně:

Obrázek 12 **Záhlaví webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy po sma-
zání atributu**

Zdroj: Dartanan, 2008, online. Screenshot webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy

6.6 Čtvrtá keš

Tato keš byla vybrána proto, že se jedná o typ mystery. Keška tohoto typu je náročnější než tradiční, protože musí být nejdříve vyřešeny zadané úkoly, až poté může jít geokešer hledat schránku. Nejprve Jaroslav vyřešil zadaný úkol, který je k nalezení na webové stránce této keše, po jehož splnění byly zjištěny GPS souřadnice, které jsme si opsali spolu s nápovědou. Navigace nás navedla na místo, které bylo úzce spjato s literaturou, zde nám byla vydána schránka s logbookem. Na místo jsme dojeli automobilem, kde byla i možnost zaparkovat.

Název keše: Krásná literatura je krásná

Typ keše: Mystery

GPS souřadnice: N 49° 45.582 E 016° 39.902

Obtížnost: 1,5

Terén: 1

Atributy:

	NENÍ DOSTUPNÉ KDYKOLIV (24 HODIN DENNĚ, 7 DNÍ V TÝDNU)
	RESTAURACE, OBČERSTVENÍ
	DOSTUPNÉ V ZIMĚ
	VEŘEJNÁ DOPRAVA
	KRÁTKÁ CESTA (MÉNĚ NEŽ 1 KM)
	DOSTUPNÉ PRO VOZÍČKÁŘE
	DOSTUPNÉ PRO KOČÁREK

Tabulka 6 Seznam atributů u keše Krásná literatura je krásná

Zdroj: Vlastní zpracování dle webové stránky keše Krásná literatura je krásná (Sojak, 2013, online)

Popis keše: cituji zakladatele kešky: „Keš pro všechny, kteří rádi čtou, ale i pro ty, kteří svoji cestu k (nejen) krásné literatuře zatím jen nesměle hledají. Literatura (z lat. littera = písmeno) nebo též písemnictví v širším slova smyslu je souhrn všech psaných textů, (z lat. textum = tkanina) tj. všech existujících písemně zaznamenaných jazykových projevů lidstva. Tedy literatura umělecká, naučná, technická, časopisecká, memoárová i soukromá korespondence. V užším slova smyslu se literaturou obvykle myslí literatura umělecká, čili krásná literatura, beletrie. Literatura také působí jako inspirace pro ostatní umělce – na motivy literárních děl vznikají obrazy, sochy, písně a v moderní době také filmy. Krásná literatura je souborné označení

pro beletrii a poezii. Na rozdíl od odborné a populárně-naučné literatury se zabývá abstraktními, někdy i smyšlenými pojmy. Samotná beletrie obsahuje řadu žánrů a směrů, ve kterých lze vedle smyšlených abstraktních témat najít i témata reálná. V tiskárně došlo při tisku významných děl světové i české literatury k fatálnímu selhání. Názvy knih se pomíchali a vaším úkolem je zjistit, jaké knihy mělo vydavatelství vytisknout. Pokud k sobě správně přiřadíte začátek a konec názvu, zjistíte, jaké číslo odpovídá písmenům A až T.

A Svět pohádek 8

B Světla u cesty 0

C Sen dvou pánů 2

D Ocelové kyvadlo 1

E Sluha v obrazech 1

F Boj o město 9

G Němá nemoc 1

H Devatero krásných srdců 1

I Prima ostrov 4

J Lišky v říši divů 1

K Bílá barikáda 5

L Alenka děvčátko z hor 9

M Dva roky mír 8

N Vojna a samoty 3

O Piknik noci svatojánské 3

P Heidi na vinici 2

Q Balada severu 6

R Jáma a sezóna 7

S Sto roků prázdnin 0

T Smrt pro banditu 7

Až budete mít všechna čísla správně přiřazena k písmenům, dosad'te do vzorce:

$$N 49^{\circ}45.(E-A+C)(B+F-H)(D+G-J-I)'$$

$$E 16^{\circ}39.(K+M+N)(L+Q+O)(P+R+T-S)'$$

Chovejte se prosím slušně a požádejte o to, co zde vidíte a co zároveň najdete v nápovědě.“ (Sojak, 2013, online)

Legenda: Ocelové kyvadlo

6.6.1 Hodnocení čtvrté keše

Keš byla hodnocena podle již zmíněných předem stanovených kritérií.

Hodnocení trasy vedoucí ke keši: Hodnotíme jako TRASA 1, protože byla přístupná a sjízdná pro vozíčkáře. Bezbariérový přístup hlavním vchodem i na celém nádvoří zámku představoval pro Jaroslava bezpečnou jízdu na vozíčku. Podle navigace jsme dojeli až do knihovny. Nízký práh u dveří vozíčkář bez problému zvládl, protože před dveřmi byla položena rohož, která byla stejně vysoká jako práh. Jaroslav tedy nemusel využít nadměrné síly rukou. Také dveře byly dostatečně široké, neotevíraly se automaticky, ale klikka byla v dostatečné výšce přístupná pro vozíčkáře. Místnosti v knihovně byly prostorné a umožňovaly Jaroslavovi volně se pohybovat na vozíku, aniž by musel dávat přílišný pozor na pohybující se osoby.

Hodnocení přístupnosti samotné keše: Hodnotíme jako KEŠ 1. Některé keše bývají uloženy na místo, které může představovat veřejně přístupnou budovu. Hráči pak musí zaměstnanci či jiné osobě pracující na místě říct heslo, které je přístupné na webové stránce dané keše, poté je keš vydána. Schránka může mít různou podobu, stejně jako v přírodě. Platí stejná pravidla, kdy je nutné se zapsat do logbooku. Někdy však může nastat situace, kdy chybným vyřešením úkolu a zadáním nesprávných souřadnic do GPS navigace, můžeme dojít na místo, kde se keš neskryvá. Poté dochází k nepochopení ze strany zaměstnance a geokešer se tak může cítit nepříjemně. Tato situace se nás však netýkala díky správnému vyřešení zadaného úkolu. Místo, kde se keš ukrývala, nebylo příliš těžké najít. Jaroslav nemusel samotnou keš hledat, pouze požádal knihovnici o Ocelové kyvadlo, což bylo heslo pro vydání keše, a poté mu byla vydána.

6.7 Pátá keš

Pátá keš je zajímavá svým typem, jedná se o tzv. „multinu“. Tedy k finální keši předchází úkoly, které se řeší přímo na cestě k ní. Nejdříve jsme opsali všechny údaje, které jsou důležité pro nalezení keše. Především GPS souřadnice, které nás zavedly na počítačnické místo, kde bylo také možné zaparkovat, a nápovědu, kde by se měla nacházet či jakou má podobu (viz legenda). Zakladatel této keše si zaslouží opravdu pochvalu. Sám vozičkář poznal několik míst, o kterých nevěděl, zejména se jednalo o historické domy, kde se řešily konkrétní zadané úkoly. Výsledkem byla různá čísla, která se na konci zadala do navigace, ta nás navedla na místo ukryté kešky.

Název keše: Svitavy - náměstí

Typ keše: Multi keš

GPS souřadnice: N 49° 45.373 E 016° 28.016

Obtížnost: 2

Terén: 1,5

Atributy:

	JÍZDNÍ KOLO, MOTOCYKL
	DOSTUPNÉ V ZIMĚ
	VYŽADUJE ÚDRŽBU SCHRÁNKY
	MOŽNOST PARKOVÁNÍ
	DOSTUPNÉ PRO VOZÍČKÁŘE
	VHODNÉ PRO DĚTI
	DOSTUPNÉ PRO KOČÁREK
	PSI
	ČTYŘKOLKA

Tabulka 7 Seznam atributů u keše Svitavy - náměstí

Zdroj: Vlastní zpracování dle webové stránky keše Svitavy - náměstí (DuoMuff, 2007a, online)

Popis keše: cituji zakladatele kešky: „Zadané souřadnice Vás zavedou na **svitavské náměstí**, kde můžete zaparkovat (N49°45.373', E016°28.016'). Zde vystoupíte a postavíte se zády k CSOB, celem k náměstí. Před sebou vidíte Mariánský (morový) sloup (na mapě c. 2) a po levé straně **Kostel Navštívení Panny Marie** (c. 1). Na kostele zjistíte indicii **A**. Jedná se o původně románský kostel, který vznikl kolem roku 1250. Kostel byl během doby goticky upravován a zcela byl přestaven po velkém požáru města v roce 1781. Odtud projdete postupně celé náměstí. Projdete okolo Mariánského sloupu a přesunete se k bodu c. 3 (na pravé straně), což je **stůl se znamením zverokruhu**, kde se dozvíte indicii **B**. Poté postupujte směrem dolů po náměstí, až dojdete k budově **Staré radnice** (na levé straně, červená budova se zelenou věží, bod c. 4), zde najdete indicii **C**.

Původně právozárečný dum, který koupilo město z velké části za peníze z prodeje soli od svitavského občana Michla Dyttericha v roce 1538. Do této doby Svitavy vlastní radnici nemely. Na zdi radnice je umístěn znak města Svitav a na věži je připevněn turecký pulmesíc. Ve 20. století přestala budova sloužit jako městská radnice. Hned vedle stojí **Dum U Mourenína** (bod c. 5), kde je sídlo Informačního centra. Vedle vchodu do IC je informační cedule odkazující na městský renesanční dum U Mourenína, zde se dozvíte indicii **D**. Dum "U mourenína" patří k nejvýznamnějším svitavským domům. Dum patřil významným osobnostem svitavského politického života a bydleli v něm někteří svitavští purkmistři (rodina Zehenmarcku). Na začátku 20. století sklepení stavby využívala svitavská sporitelna jako úschovnu cenností občanů města. Projdete dál celým náměstím, až k budově **Ottendorferova domu** (po pravé straně, bod c. 6). Zde najdete indicii **E**. Valentin Oswald Ottendorfer byl mecenáš města Svitav a demokratický politik. V roce 1850 byl donucen k emigraci do New Yorku. Na své rodné město nikdy nezapomněl a z jeho darů byla postavena nemocnice, sirotčinec, chudobinec, reálná škola a veřejná knihovna. Na této budově můžete najít i jeho pamětní desku. Naproti přes hlavní silnici se nachází budova **Městského muzea a galerie** (lze se k ní dostat podchodem, bod c. 7). Zde zjistíte indicii **F**. Můžete zde navštívit stálé expozice: Z historie pracek a Osobnost Oskara Schindlera, který se ve Svitavách narodil. Vila je postavena v germánském norimberském stylu a pochází z roku 1892. Poslední majitel vily byl Dr. Max Budig, který se do ní přestěhoval v roce 1935. Slavnostní otevření městského muzea se uskutečnilo v roce 1947. Jeho sbírkový fond tvořily především konfiskáty a části sbírek bývalých svitavských soukromých muzeí.

A: Počet postav v plastice nad hlavním vchodem do kostela

počet postav = 2, pak A = 2

počet postav = 3, pak A = 3

počet postav = 4, pak A = 4

B: Počet mramorových sedátek okolo stolu

počet sedátek = 5, pak B = 3

počet sedátek = 8, pak B = 4

počet sedátek = 12, pak B = 5

C: Počet oken zakrytých dřevěnými žaluziemi nad znakem města Svitavy

počet oken = 2, pak C = 4

počet oken = 3, pak C = 5

počet oken = 4, pak C = 6

D: Rok, ve kterém zde přespal Josef II.

rok 1776, pak D = 4

rok 1778, pak D = 5

rok 1779, pak D = 6

E: Počet luceren v tlamě draka osvětlující hlavní vstup do domu (u hlavní silnice, současně je to vstup do kavárny)

počet luceren = 1, pak E = 0

počet luceren = 2, pak E = 1

počet luceren = 3, pak E = 2

F: Součet jednotlivých číslic v kruhu nad oknem vlevo od vstupních dveří

součet = 36, pak F = 6

součet = 28, pak F = 7

součet = 19, pak F = 8

Cílová cache je na souřadnicích:

N49°45.ABC'

E016°28.DEF'

Cílová cache je vzdálena cca 300 m od budovy Městského muzea a galerie. Poblíž skrýše je také svitavské kulturní centrum Fabrika.“ (DuoMuff, 2007a, online)

Legenda: Magnet, noha, dole

6.7.1 Hodnocení páté keše

Hodnocení trasy vedoucí ke keši: Hodnotíme jako TRASA 1, protože byla přístupná a sjízdná pro vozíčkáře. S Jaroslavem jsme prošli celkově šest míst nacházejících se na náměstí, které patří k nejdelším v České republice. Začínali jsme na horním náměstí a pokračovali ke střední části až na spodní konec. Tato trasa představovala přístupnost pro vozíčkáře a Jaroslav neměl sebemenší problémy při pohánění vozíku. Povrch cesty byl pokryt sněhem, ale celkově byla trasa udržována. Poté jsme museli pokračovat podchodem, který je uzpůsoben také pro vozíčkáře nebo maminky s kočárky, aby se mohli přemístit na druhou stranu. Zde jsme vyřešili poslední zadaný úkol. Následně Jaroslav zadal vyřešené souřadnice do navigace, která nás zavedla k finální keši.

Hodnocení přístupnosti samotné keše: Hodnotíme jako KEŠ 3, protože keš nebyla i po dlouhém hledání nalezena, což Jaroslava mrzelo už i proto, že k ní předcházela delší cesta s několika úkoly. Na místo, kde se měla keš ukrývat, jsme se na požádání samotného Jaroslava, který se nechtěl vzdát, vrátili. Bohužel ani napodruhé nebyla keš nalezena. Mohla být uložena na místě, na které nasněžilo, a schránka tedy nebyla pod vrstvou sněhu vidět. Je tedy možné, že při hledání v jarním období by se Jaroslavovi podařilo kešku najít, to jsou však pouhé spekulace.

7 SHRnutí

Hlavní cíl: Zjistit přístupnost aktivity geocaching pro vozíčkáře.

Dílčí cíl 1: Zjistit skutečnou realitu přístupnosti tras vedoucích k předem vybraným keším dostupných pro vozíčkáře.

Dílčí cíl 2: Zjistit přístupnost samotných keší dostupných pro vozíčkáře.

Na základě hodnocení každé keše (kapitola 6) vyplývá skutečnost, že při zakládání keší pro vozíčkáře by se mělo dbát více na přístupnost trasy a především samotné schránky.

Při výzkumném šetření došel Jaroslav k názoru, že bez přítomnosti pomoci asistenta by geocaching sám neprovozoval z důvodu možnosti nedosáhnutí na finální schránku, což může být pro osoby s tělesným postižením frustrující. Zajímavost viděl v odlišných typech keší a také ocenil, jaké pro něj byly předem vybrány.

Nejjednodušší k nalezení byla keš s názvem Nový kostel, která splňovala přístupnost pro vozíčkáře. Místo, kde se ukrývala keška, bylo prostorné a nehrozilo riziko úrazu při jejím hledání.

Keš Krásná literatura je krásná představovala úkol, který nebyl nijak zvlášť náročný a nebylo těžké najít finální místo, kde se ukrývala. Jaroslav byl překvapen z umístění keše, kterou nemusel sám hledat, protože mu byla vydána po vyřčení hesla zaměstnankyní knihovny.

Nejvíce propracovaná byla pro Jaroslava keš Svitavy - náměstí, kde mohl poznat nová místa a zároveň byla trasa dobře sjízdná. A i přes to, že finální keš nebyla nalezena, pokládá ji za vydařenou. Není však zcela jasné, zda byla opravdu keška schovaná na takovém místě, aby na ni sám bez pomoci asistenta dosáhl.

Z hlediska dostupnosti samotné schránky hodnotíme jako nedostupnou pro vozíčkáře kešky Červený kostel Svitavy a Židovský hřbitov/Svitavy. Tyto dvě by správně neměly být označené atributem symbolizující dostupnost pro vozíčkáře, protože bez pomoci asistenta by nemohly být „odloveny“. Atributy byly na webových stránkách těchto keší

zakladateli smazány po předchozím požádání autorky o smazání či přesunutí keše na jiné místo, které by bylo přístupné vozíčkářům.

Jak už bylo řečeno v úvodu této práce, bývá někdy největším problémem dosáhnouti vozíčkáře na samotnou keš, což se ověřilo i tímto výzkumem. Zakladatelé keší, kteří se rozhodnou ukryt kešku a označit ji jako dostupnou pro vozíčkáře, by měli být zkušení hráči, nejlépe samotní vozíčkáři, kteří budou moci vyzkoušet, zda bude schránka skutečně dostupná. Měl by být více vyvíjen nátlak na komunitu geocachingu, aby byly keše označené jako dostupné pro vozíčkáře důkladně kontrolovány, čímž by se zvýšila i dostupnost této aktivity pro vozíčkáře. Z uveřejněné korespondence není ze strany zakladatelů keší patrná žádná snaha o to, aby byly keše přesunuty na místo, které by bylo vozíčkářům přístupné. Snazší pro ně bylo smazat atribut značící dostupnost pro vozíčkáře, který přiřadili keši při jeho založení.

Dílčí cíl 3: Zjistit, kolik aktivních keší dostupných pro vozíčkáře se ukrývá v jednotlivých krajích České republiky.

Dílčí cíl 4: Zjistit, kolik keší dostupných pro vozíčkáře se podle typu ukrývá v České republice.

Dílčí cíl 5: Zjistit, kolik keší dostupných pro vozíčkáře se ukrývá v největších městech České republiky.

Hypotéza 1: Nejvíce jsou keše ukrývány v krajích s nejvyšším počtem obyvatel. Tedy ve Středočeském kraji se ukrývá nejvíce keší, zatímco v Karlovarském kraji nejméně (Český statistický úřad, 2016, online).

Hypotéza 2: Nejvíce aktivních keší dostupných pro vozíčkáře se ukrývá v kraji, kde se nachází i nejvíce keší, tedy ve Středočeském. Nejméně v Karlovarském kraji.

Hypotéza 3: Nejvíce bude na území České republiky ukryto celkově keší tradičních i pro vozíčkáře, kvůli jednoduchému založení ownerem i nalezení hráčem.

Hypotéza 4: Nejvíce bude ukryto keší dostupných pro vozíčkáře v největších městech České republiky, co se týče rozlohy i počtu obyvatel. Tedy v Praze, Brně a Ostravě.

Po zjištění těchto konkrétních číselných údajů jsem k přehlednosti vytvořila grafy, které jsou popsány v kapitole 5.

Hypotéza 1 byla potvrzena a skutečně nejvíce schránek založili geokešeři ve Středočeském kraji, konkrétně 8 132 keší, naopak v Karlovarském kraji jich je 2 153, tedy nejméně, co se týče všech krajů České republiky.

Hypotéza 2 byla částečně vyvrácena, protože i přes to, že nejvíce keší se ukrývá ve Středočeském kraji, co se týče keší dostupných pro vozíčkáře, je jich nejvíce založeno v kraji Hlavní město Praha. V Karlovarském kraji je skutečně nejméně keší dostupných pro vozíčkáře, jak bylo stanoveno v hypotéze.

Hypotéza 3 byla potvrzena, ownři zakládají nejvíce tradičních keší. Také schránek dostupných pro vozíčkáře je ukryto nejvíce tradičních. Tyto keše jsou doporučovány pro začínající hráče.

Hypotéza 4 byla částečně vyvrácena. Skutečně nejvíce keší dostupných pro vozíčkáře se nachází v hlavním městě České republiky, poté v Brně, ale počet keší v Ostravě je menší než v Plzni i Hradci Králové.

ZÁVĚR A DISKUZE

Volnočasová, novodobá aktivita geocaching, kterou mohou provozovat osoby s tělesným postižením pohybující se na vozíku, může přinést potěšení ať už z nalezení keše nebo pobytu na čerstvém vzduchu v kombinaci s poznáním zajímavých, nových lokalit.

Teoretická část charakterizuje osoby s tělesným postižením a podrobněji popisuje termíny, které se k této problematice vztahují. Dále jsou vymezeny pojmy, jako je volný čas, který můžeme využít podle našich potřeb a možností, a jeho funkce. Definována je pedagogická disciplína pedagogika volného času, která se tomuto tématu věnuje, a aktivita, kdy jsou v životě člověka uplatňovány tři základní činnosti, mezi které patří hra, učení a práce. Hlavním tématem této práce je seznámení veřejnosti s hrou geocaching, jak se stát aktivním geokešerem nebo ownerem. Popsány jsou také stručně jednotlivé typy keší a podoby schránek, které se ukrývají po celém světě.

Praktická část volně navazuje na teoretickou a zpočátku se zabývá konkrétními údaji o počtech aktivních keší na území České republiky, kterých neustále přibývá. Přínosné mohou být číselné údaje o aktivních keších určených pro vozíčkáře, kterých je v poměru k celkovému množství schránek poskrovnu. Jednotlivé počty keší byly rozděleny podle krajů České republiky a zpracovány do přehledných grafů.

Hlavním cílem této práce bylo zmapovat terén, kde se ukrývají keše určené pro vozíčkáře. Hodnocena byla trasa i dostupnost samotné keše. Pro tento výzkum byla použita metoda pozorování konkrétního jedince s tělesným postižením, který se pohybuje na vozíku. Byly zjištěny zajímavé výsledky. Každá keš, která byla vybrána pro tento výzkum, byla něčím jiná. Rozhodně však ne všechny splňovaly přístupnost pro vozíčkáře, kterou slibovaly. Tímto způsobem by mohlo být prozkoumáno více keší, kterým je přiřazen atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře. Na hodnocení dostupnosti by se mohlo podílet více vozíčkářů s různými druhy tělesného postižení. Vhodné by bylo také vytvoření manuálu pro vozíčkáře, jak se vyhnout riziku úrazu na cestě ke keším nebo zhotovení pomůcek, které by sloužily pro uchopení keší, které nejsou vozíčkáři dostupné.

Přínosné by měly být i vypracované seznamy keší pro vozíčkáře podle služby Pocket Query, kterou mohou využívat pouze uživatelé prémiového účtu. Keše jsou rozděleny pro přehlednost podle jednotlivých krajů České republiky a nechybí ani návod pro vozíčkáře, jak najít na oficiálních stránkách keš, která je v seznamu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ČASOPISECKÝCH ZDROJŮ

1. ADAMČÁK, Štefan. *Názory a informovanosť žiakov základných škôl na Slovensku o hravých aktivitách spojených s globálnom polohovým systémom (geocaching)*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 101 s. ISBN 978-80-7435-475-5.
2. BERING, Regine. *Outdoor - dobrodružství v přírodě: napětí, hry a tajné triky*. Přel. Ivana HRDLIČKOVÁ a Vít MALINOVSKÝ. První české vydání. Praha: Svojtka & Co., 2015, 96 s. ISBN 978-80-256-1579-9.
3. BLAŽKOVÁ, Monika. Pedagogika volného času- charakteristika, cíle a metody. In: *O výchově a volném čase: sborník z 3. mezinárodní konference 21. a 22. června 2007 na Katedře sociální pedagogiky PdF Univerzity Hradec Králové*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 8-12. ISBN 978-80-7041-730-0.
4. EDELSBERGER, L. et al. *Defektologický slovník*. 3. upr. vyd. Jinočany: H & H, 2000, 418 s. ISBN 80-86022-76-5.
5. FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Speciální pedagogika: edukace a rozvoj osob se somatickým, psychickým a sociálním znevýhodněním*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2008, 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0.
6. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury, 207 s. ISBN 80-85931-79-6.
7. HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Praha: Portál, 2008, 240 s. ISBN 978-80-7367-473-1.
8. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016, 440 s. ISBN 978-80-262-0982-9.

9. HOLCZEROVÁ, Vladimíra a Dagmar DVOŘÁČKOVÁ. *Volnočasové aktivity pro seniory*. Praha: Grada, 2013, 100 s. ISBN 978-80-247-4697-5.
10. HROUDA, Tomáš a Lucie RYBOVÁ. Sport v životní dráze člověka s tělesným postižením. *Aplikované pohybové aktivity v teorii a praxi*. 2010, roč. 1, č. 2, s. 56-61. ISSN 1804-4204.
11. JANKOVSKÝ, Jiří. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická hlediska*. 2. vyd. Praha: Triton, 2006, 173 s. ISBN 80-7254-730-5.
12. JEŠINA, Ondřej a Zdeněk HAMŘÍK. *Podpora aplikovaných pohybových aktivit v kontextu volného času*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011, 152 s. ISBN 978-80-244-2946-5.
13. JEŠINA, Ondřej a Martin KUDLÁČEK. *Aplikovaná tělesná výchova*. Dotisk 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, 181 s. ISBN 978-80-244-2738-6.
14. KELLEROVÁ, Lucie a Ondřej JEŠINA. Uplatnění prvků Adventure Therapy u osob se speciálními potřebami. *Aplikované pohybové aktivity v teorii a praxi*. 2013, roč. 4, č. 2, s. 33-40. ISSN 1804-4204.
15. NEUMAN, Jan a kol. *Turistika a sporty v přírodě: přehled základních znalostí a dovedností pro výchovu v přírodě*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000, 200 s. ISBN 80-7178-391-9.
16. NOVOSAD, Libor. *Tělesné postižení jako fenomén i životní realita: diskurzivní pohledy na tělo, tělesnost, pohyb, člověka a tělesné postižení*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 168 s. ISBN 978-80-7367-873-9.
17. OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 180 s. ISBN 978-80-210-4575-0.

18. PAVLÁSEK, Michal a Jana NOSKOVÁ, ed. *Když výzkum, tak kvalitativní: serpentinami bádání v terénu*. Brno: Masarykova univerzita, 2013, 152 s. Etnologické studie. ISBN 978-80-210-6480-5.
19. PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000, 272 s. ISBN 80-7178-399-4.
20. PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 296 s. ISBN 978-80-247-3960-1.
21. ŠERÁK, Michal. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 208 s. ISBN 978-80-7367-551-6.
22. ŠVARŤÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007, 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.
23. VÁLKOVÁ, Hana. *Teorie aplikovaných pohybových aktivit pro užití v praxi I*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012, 94 s. ISBN 978-80-244-3163-5.
24. VÍTKOVÁ, Marie. *Somatopedické aspekty*. 2. rozšířené a přepracované vydání, Brno: Paido, 2006, 302 s. ISBN 80-7315-134-0.
25. ZIKL, Pavel. *Děti s tělesným a kombinovaným postižením ve škole*. 1. vydání, Praha: Grada, 2011, 112 s. ISBN 978-80-247-3856-7.

SEZNAM AKADEMICKÝCH PRACÍ ONLINE

1. ALBERTOVÁ, S. *Ze života geocachera aneb jaké je odlovit FTFko?* [online]. Brno, 2010 [cit. 2016-10-15]. 75 s. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Brno, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Dušan Klapko. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/252822/pedf_b/Ze_zivota_geocachera.pdf
2. DOHNAL, Filip. *Fyzická zátěž při geocachingu v jednotlivých věkových kategoriích* [online]. České Budějovice, 2014 [cit. 2016-10-15]. 68 s. Bakalářská práce.

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce doc. PaedDr. Emil Řepka, CSc. Dostupné z:
<http://theses.cz/id/ht4uk1/BP-FilipDohnal.pdf>.
3. DŘÍZHAL, Vladan. *Geocaching a turismus v České republice* [online]. Praha, 2014 [cit. 2016-10-15]. 81 s. Bakalářská práce. Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s r. o. Vedoucí práce doc. Ing. Josef Vlček, CSc. Dostupné z:
http://is.vsh.cz/th/8282/vsh_b_a3/DRIZHAL_BC.pdf.
 4. FORMÁNKOVÁ, Zuzana. *Geocaching jako prostředek lokálního a regionálního rozvoje v Česku* [online]. Praha, 2012 [cit. 2016-10-15]. 89 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Vedoucí práce RNDr. Jiří Vágner, Ph.D. Dostupné z:
<https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/94711/>.

SEZNAM ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ

1. ČAGeo. Naše cíle a poslání. In: *ČAGeo: Česká asociace geocachingu* [online]. © 2012-2016 [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: <http://www.cageo.cz/ceska-asociace-geocachingu/cag/>
2. Český statistický úřad. Počet obyvatel podle regionů soudržnosti, krajů a okresů. In: *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEMD130062-1-4&z=T&f=TABULKA&katalog=30845&c=v3~11__RP2016QP3
3. Dartanan. Židovský hřbitov/Svitavy. In: *Geocaching* [online]. 2008 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC1HM02_zidovsky-hrbitov-svitavy
4. Databáze Groundspeak. Pocket Query. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/pocket/gcquery.aspx> (odkaz je dostupný po založení prémiového účtu, vyberte kraj, atribut symbolizující dostupnost pro vozíčkáře, služba Pocket Query následně vytvoří seznam vybraných keší).

5. DuoMuff. Červený kostel Svitavy. In: *Geocaching* [online]. 2007 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC17QZA_cervený-kostel-svitavy
6. DuoMuff. Svitavy- náměstí. In: *Geocaching* [online]. 2007a [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC10R8E_svitavy-namesti
7. GeoWiki. Atributy cache. In: *Wiki.geocaching.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Atributy_cache
8. GeoWiki. Geocache. In: *Wiki.geocaching.cz* [online]. 2014 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <http://wiki.geocaching.cz/wiki/Geocache>
9. GeoWiki. Webcam Cache. In: *Wiki.geocaching.cz* [online]. 2012 [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Webcam_Cache
10. Groundspeak, Inc. All Geocaches. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&cFilter=9a79e6ce-3344-409c-bbe9-496530baf758&children=n
11. Groundspeak, Inc. Glossary of Terms. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2016a [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/about/glossary.aspx>
12. Groundspeak, Inc. Attributes. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2016b [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/about/icons.aspx>.
13. Groundspeak, Inc. The Game, What is geocaching? In: *Geocaching* [online]. © 2000-2016c [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/guide/default.aspx>
14. Groundspeak, Inc. The Game, What are the rules of geocaching? In: *Geocaching* [online]. © 2000-2016d [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/guide/default.aspx>
15. Groundspeak, Inc. The History of Geocaching. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2016e [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/about/history.aspx>
16. Groundspeak, Inc. Geocache Types. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2016f [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/about/cache_types.aspx

17. Groundspeak, Inc. Traditional Cache. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017a [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&filter=32bc9333-5e52-4957-b0f6-5a2c8fc7b257&children=n
18. Groundspeak, Inc. Multi-cache. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017b [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&filter=a5f6d0ad-d2f2-4011-8c14-940a9ebf3c74&children=n
19. Groundspeak, Inc. Earthcache. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017c [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&filter=c66f5cf3-9523-4549-b8dd-759cd2f18db8&children=n
20. Groundspeak, Inc. Letterbox Hybrid. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017d [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&filter=4bdd8fb2-d7bc-453f-a9c5-968563b15d24&children=n
21. Groundspeak, Inc. Mystery Cache. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017e [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/play/search?ot=4&types=8&c=56> (po zaplacení prémiového účtu se odkaz zobrazí)
22. Groundspeak, Inc. Event Cache. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017f [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&filter=69eb8534-b718-4b35-ae3c-a856a55b0874-parent&children=y
23. Groundspeak, Inc. Webcam Cache. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017g [cit. 2017-01-24]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&filter=31d2ae3c-c358-4b5f-8dcd-2185bf472d3d&children=n
24. Groundspeak, Inc. Hledání v milionech keších po celém světě. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017h [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/play/search#>

25. Groundspeak, Inc. Filtrování keší. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017ch [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/play/search#> (odkaz se zobrazí po kliknutí na pole Přidat filtry)
26. Groundspeak, Inc. Zlín na dlani. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017i [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/play/search?ot=4&kw=Zlin%20na%20dlani> (odkaz se zobrazí po kliknutí na pole Přidat filtry, do pole Název keše obsahuje zadejte Zlín na dlani bez diakritiky)
27. LUTONSKÝ, Marek. Geocaching: hra pro mozek, nohy a vaši GPS, In: *Mobilmania.cz* [online]. 2008 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://navigovat.mobilmania.cz/clanky/geocaching-hra-pro-mozek-nohy-a-vasi-gps/sc-3-a-1312930>
28. Pocket Query. Tvé Pocket Query. In: *Geocaching* [online]. © 2000-2017 [cit. 2017-01-21]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/pocket/> (po založení placeného prémiového účtu je služba Pocket Query plně funkční)
29. Maxdorf s.r.o. Cévní mozková příhoda, In: *Velký lékařský slovník* [online]. © 1998-2016 [cit. 2016-09-03], Dostupné z: <http://lekarske.slovníky.cz/lexikon-pojem/cevni-mozkova-prihoda-zkr-cmp>.
30. MCNAMARA, Joel. *Geocaching for dummies* [online]. Hoboken, NJ: Wiley Pub., c2004. [cit. 2017-01-10], 226 s. ISBN 0-7645-7571-6. Dostupné z: http://www.devanvugtjes.nl/downloads/doc_download/25-geocaching-for-dummies.html
31. Monarcha. Zlín na dlani. In: *Geocaching* [online]. 2007 [cit. 2017-02-04]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC13GCJ_zlin-na-dlani
32. Monettka. Nový kostel. In: *Geocaching* [online]. 2014 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC4WF3P_novy-kostel
33. MULADI, Jiří. Geocaching: Zapojení těla, mysli a zvláštního místa dává pozoruhodný prožitek. *Vozka: ostravský zpravodaj pro vozíčkáře, jejich přátele a fandý: občasník ze života handicapovaných* [online]. 2013, roč. 16, č. 1, s. 43 [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: http://www.vozka.org/userdata/articles/16/vozka-1-2013_geocaching.pdf.

34. NOAA. Selective Availability. In: *GPS.gov* [online]. 23. 09. 2016 [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <http://www.gps.gov/systems/gps/modernization/sa/>
35. Sojak. Krásná literatura je krásná. In: *Geocaching* [online]. 2013 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC4PWA9_krasna-literatura-je-krasna
36. TANSELE, Lucia. Geocaching. In: *Dobrodruh.sk- cestovanie, cestopisy* [online]. 2013 [cit. 2017-01-02]. Dostupné z: <http://www.dobrodruh.sk/sport-adrenalin/geocaching>
37. What is Geocaching? In: *Youtube* [online video]. 21. 08. 2013 [cit. 2016-10-11]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1YTqitVK-Ts>. Kanál uživatele Geocaching.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Ukázka keše Nový kostel	52
Obrázek 2 Ukázka z místa, kde se nachází samotná keš Nový kostel.....	53
Obrázek 3 Ukázka nepřístupnosti samotné keše Červený kostel Svitavy	56
Obrázek 4 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Červený kostel Svitavy. Zpráva autorky.....	57
Obrázek 5 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Červený kostel Svitavy. Odpověď zakladatele keše.....	57
Obrázek 6 Záhloví webové stránky keše Červený kostel Svitavy před smazáním atributu	58
Obrázek 7 Záhloví webové stránky keše Červený kostel Svitavy po smazání atributu.....	58
Obrázek 8 Ukázka nepřístupného terénu pro vozíčkáře u keše Židovský hřbitov/Svitavy	61
Obrázek 9 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Židovský hřbitov/Svitavy. Zpráva autorky.....	62
Obrázek 10 Elektronická korespondence se zakladatelem keše Židovský hřbitov/Svitavy. Odpověď zakladatele keše.....	63
Obrázek 11 Záhloví webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy před smazáním atributu	63
Obrázek 12 Záhloví webové stránky keše Židovský hřbitov/Svitavy po smazání atributu	64
Obrázek 13 Úvodní strana oficiálních webových stránek geocachinguChyba! Záložka není definována.	
Obrázek 14 Filtrování konkrétní keše na oficiálních webových stránkách geocachingu	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 15 Vyfiltrovaná keš Zlín na dlani na oficiálních webových stránkách geocachingu	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 16 Ukázka záhloví webové stránky keše Zlín na dlaniChyba! Záložka není definována.	

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Počet keší v České republice a keší určených pro vozíčkáře	40
Graf 2 Počet aktivních keší určených pro vozíčkáře v jednotlivých krajích České republiky	41
Graf 3 Počet aktivních keší určených pro vozíčkáře ve srovnání s celkovým počtem keší v jednotlivých krajích České republiky	42
Graf 4 Počet aktivních keší pro vozíčkáře podle typu v České republice	43
Graf 5 Počet aktivních keší podle typu určených pro vozíčkáře ve srovnání s celkovým počtem aktivních keší podle typu	44
Graf 6 Počet keší určených pro vozíčkáře v největších městech České republiky	45

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Hodnocení trasy vedoucí ke keší	49
Tabulka 2 Hodnocení přístupnosti samotné keše	49
Tabulka 3 Seznam atributů u keše Nový kostel	51
Tabulka 4 Seznam atributů u keše Červený kostel Svitavy	54
Tabulka 5 Seznam atributů u keše Židovský hřbitov/Svitavy	60
Tabulka 6 Seznam atributů u keše Krásná literatura je krásná	65
Tabulka 7 Seznam atributů u keše Svitavy - náměstí	69
Tabulka 8 Seznam atributů, povolení, zákaz	88
Tabulka 9 Seznam atributů, speciální vybavení	90
Tabulka 10 Seznam atributů, podmínky pro hledání keše	92
Tabulka 11 Seznam atributů, nebezpečí a rizika	93
Tabulka 12 Seznam atributů, dostupnost a služby	94
Tabulka 13 Seznam atributů, speciální atributy, které přiděluje Groundspeak	95
Tabulka 14 Obtížnost pohybu v terénu	97
Tabulka 15 Obtížnost hledání samotné keše	98

PŘÍLOHA A

POVOLENÍ	ZÁKAZ	VÝZNAM
		PSI
		JÍZDNÍ KOLO
		MOTOCYKL
		ČTYŘKOLKA
		TERÉNNÍ AUTOMOBIL
		SNĚŽNÝ SKÚTR
		KONĚ
		ROZDĚLÁVÁNÍ OHNĚ
		KARAVAN

Tabulka 8 Seznam atributů, povolení, zákaz

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2016, online

SPECIÁLNÍ VYBAVENÍ	VÝZNAM
	POPLATEK ZA VSTUP NEBO PARKOVÁNÍ
	HOROLEZECKÁ VÝBAVA
	LOĎ
	POTÁPĚČSKÁ VÝBAVA
	BATERKA, ZDROJ SVĚTLA
	UV-LAMPA
	SNĚŽNICE
	BĚŽECKÉ LYŽE
	SPECIÁLNÍ NÁSTROJE

	BEZDRÁTOVÝ PŘIJÍMAČ
	STROMOLEZECTVÍ

Tabulka 9 Seznam atributů, speciální vybavení

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2016, online

PODMÍNKY PRO HLEDÁNÍ KEŠE	VÝZNAM
	VHODNÉ/NEVHODNÉ PRO DĚTI
	TRVÁ DÉLE/MÉNĚ NEŽ HODINU
	VÝHLED DO KRAJINY
	NUTNOST UJÍT DELŠÍ VZDÁLENOST PĚŠKY
	OBTÍŽNÝ VÝSTUP
	MOŽNOST BRODĚNÍ
	MOŽNOST PLAVÁNÍ

 	DOSTUPNÉ/NEDOSTUPNÉ KDYKOLIV (24 HODIN DENNĚ, 7 DNÍ V TÝDNU)
 	DOPORUČENO/NEDOPORUČENO HLEDAT V NOCI
 	DOSTUPNÉ/NEDOSTUPNÉ V ZIMĚ
 	NUTNÉ DŮKLADNÉ KRYTÍ/NENÍ NUTNÉ DŮKLADNÉ KRYTÍ
	VYŽADUJE ÚDRŽBU SCHRÁNKY
	POZOR NA PASOUCÍ SE DOBYTEK
 	LUŠTĚNÍ V TERÉNU
 	NOČNÍ KEŠ
 	ZAPARKUJ A HLEDEJ
 	OPUŠTĚNÉ BUDOVY ČI JINÉ STAVBY

 	KRÁTKÁ CESTA (MÉNĚ NEŽ 1 KM)
 	STŘEDNĚ DLOUHÁ CESTA (1-10 KM)
 	DLOUHÁ CESTA (VÍCE NEŽ 10 KM)
 	SEZÓNŇÍ PŘÍSTUP
 	VHODNÁ PRO TURISTY
 	SOUKROMÉ POZEMKY
 	VYŽADUJE SPOLUPRÁCI

Tabulka 10 Seznam atributů, podmínky pro hledání keše

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2016, online

NEBEZPEČÍ/RIZIKA	VÝZNAM
	JEDOVATÉ ROSTLINY
	NEBEZPEČNÁ ZVÍŘATA
	KLÍŠŤATA
	OPUŠTĚNÝ DŮM, LOM, ŠTOLA
	PRUDKÝ SRÁZ, PADAJÍCÍ KAMENY
	OBLAST LOVU
	NEBEZPEČNÉ ÚZEMÍ
	TRNY

Tabulka 11 Seznam atributů, nebezpečí a rizika

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2016, online

DOSTUPNOST/SLUŽBY	VÝZNAM
 	DOSTUPNÉ PRO VOZÍČKÁŘE
 	MOŽNOST PARKOVÁNÍ
	VEŘEJNÁ DOPRAVA
 	ZDROJ PITNÉ VODY
 	VEŘEJNÉ WC
 	TELEFON/ TELEFONNÍ BUDKA
 	MÍSTO K ODPOČINKU
 	MOŽNOST STANOVÁNÍ, TÁBOŘENÍ
 	DOSTUPNÉ PRO KOČÁREK
 	ČERPACÍ STANICE
 	OBČERSTVENÍ, RESTAURACE

Tabulka 12 Seznam atributů, dostupnost a služby

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2016, online

SPECIÁLNÍ ATRIBUTY, KTERÉ PŘIDĚLUJE GROUNDSPEAK	VÝZNAM
	LOST AND FOUND TOUR
	PARTNERSKÁ KEŠ
	GEO TOUR KEŠ

Tabulka 13 Seznam atributů, speciální atributy, které přiděluje
Groundspeak

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2016, online

PŘÍLOHA B

TERÉN 1	Silnice a chodníky, zpevněné cesty, cesty v parku nebo značené turistické či lesní cesty, polní cesty apod.; tedy všechny cesty, po kterých se mohou pohybovat úplně všichni včetně maminek s kočárky, vozíky pro invalidy nebo geocacheři na kolečkových bruslích.
TERÉN 2	Nezpevněné cesty v libovolném terénu, vyšlapané cestičky, jednoduchý lesní nebo polní terén mimo cesty, louky, schody; tedy terén, který nečiní problém pohybu zdravému jedinci či dětem.
TERÉN 3	Terén bez cest s obtížnějším pohybem, např. strmý kopec, hustá vegetace, smrčina, houští, kopřivy, přeskokování potoků; takový terén, kam se dostane většina z nás, ale již s drobnými obtížemi.

TERÉN 4	Terén přístupný sportovně zdatným jedincům zahrnuje velmi strmé svahy střídající se se skalkami, bažinaté a močálové terény, horolezecké terény schůdné za pomoci rukou bez horolezeckého vybavení, nutnost přebrození řeky (potok, který lze snadno přeskočit, patří do terénu 3), dále se doporučuje pro všechny keše, pro které se musí vylézt na strom/zed'žebřík (keše umístěné výše než 2 metry nad zemí) nebo učinit jiné sportovní výkony.
TERÉN 5	Velmi náročný terén vyžadující použití speciálního vybavení – horolezecké, potápěčské.

Tabulka 14 **Obtížnost pohybu v terénu**

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2014, online

PŘÍLOHA C

OBTÍŽNOST 1	Snadno identifikovatelné skrýše díky popisu či nápovědě (při pečlivé domácí přípravě dohledatelné i bez GPS), vhodné pro úplné začátečníky. Nepatří sem Multi-Cache.
OBTÍŽNOST 2	Jednoduché Multi-Cache, Tradiční Cache se standardním ukrytím, např. stromy a pařezy v lese mimo cesty.
OBTÍŽNOST 3	Složitější Multi-Cache (dlouhé, s velkým množstvím bodů nebo náročným výpočtem), všechny keše vyžadující kvalitní domácí přípravu – hlavně Mystery Cache, Tradiční Cache s důmyslným úkrytem, který vyžaduje jisté popřemýšlení.
OBTÍŽNOST 4	Časově náročné cache, obtížné Mystery Cache, složité šifry, velmi těžko objevitelné úkryty v běžném terénu, super dlouhé Multi-Cache.
OBTÍŽNOST 5	Nejtěžší Mystery Cache s velkou časovou náročností a náročností na intelekt cachera. Ne každému se podaří objevit keše s touto obtížností. Sem patří i mezinárodní twin-projekty.

Tabulka 15 **Obtížnost hledání samotné keše**

Zdroj: Vlastní zpracování dle GeoWiki, 2014, online